

Komisja
Europejska

[WIOSNA 2013 ▶ NR 45]

panorama

inforegio

▶ Zrzeszanie społeczności

Fundusze unijne wspierają
stabilność i współpracę

- ▶ Polityka spójności głównym źródłem inwestycji UE
- ▶ Dobre praktyki w rozwoju obszarów miejskich

Polityka
Regionalna
i Miejska

▶ARTYKUŁ WSTĘPNY 3

Komisarz Johannes Hahn

▶DODATEK SPECJALNY 4-7

DECYDUJĄCA ROLA FUNDUSZY STRUKTURALNYCH UE W PROCESIE POKOJOWYM W IRLANDII PÓŁNOCNEJ

▶KLUCZOWA ROLA POLITYKI SPÓJNOŚCI W PRZYWRACANIU WZROSTU GOSPODARCZEGO W EUROPIE 8-11

▶KONKURS REGIOSTARS 2013 – WIĘCEJ NOWATORSKICH PROJEKTÓW W REGIONACH 12-15

▶BAZA DANYCH PROJEKTÓW Z ZAKRESU ROZWOJU OBSZARÓW MIEJSKICH NA RZECZ POGŁĘBIANIA WIEDZY NA TEMAT POLITYKI 16-19

▶MOBILIZACJA EUROPEJSKICH STOLIC 20-21

▶INSTRUMENTY FINANSOWE 22-23

▶WIADOMOŚCI W SKRÓCIE 24-25

▶WASZYM ZDANIEM 26-30

Polityka spójności z perspektywy krajowej i regionalnej

▶PRZYKŁADY PROJEKTÓW 31-35

Przykłady projektów z Estonii, Francji, Łotwy i Malty oraz program europejskiej współpracy terytorialnej

▶MAPY 36-37

Całkowity wzrost zatrudnienia w latach 2007-2009
Bezrobocie osób młodych w 2011 r.

▶PRZEGLĄD WNIOSKÓW I ZALECEN PŁYNĄCYCH Z OCENY INICJATYWY JASPERS 38-39

▶PROGRAM 40

▶4

▶8

▶12

▶31

▶38

Zdjęcia (strony):

Okładka: © SEUPB

Strona 4: © SEUPB (Most)

Strona 6: © Groundwork NI

Strony 3-4-8-12-13-14-15-17-18-24-25-39:

© Komisja Europejska

Strona 19: Wiedeń © Kurt Kuball/Wirtschaftsagentur Wien –
Budapeszt © Rév8

Strony 22-23: © DCLG

Strony 26-30: Midi-Pyrénées © Philippe Grollier/
Région Midi-Pyrénées – Austria © ÖROK – Wielka Brytania

© DCLG – Toskania © Regione Toscana

Strony 31-35: Estonia © Crystalsol – REALIS ©

Région Languedoc-Roussillon – Naco Technologies

© Naco Technologies – Malta © Ministerstwo Infrastruktury,

Transportu i Komunikacji, Malta – EWT © Winnet8

Czasopismo drukowane jest w języku angielskim, francuskim i niemieckim na papierze utylizowanym. Jest dostępne w 21 wersjach językowych na stronie internetowej

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_pl.cfm

Prace nad treścią niniejszego wydania zakończyły się w marcu 2013 r.

NOTA PRAWNA

Ani Komisja Europejska, ani żadna inna osoba działająca w jej imieniu nie odpowiada za ewentualny sposób wykorzystania informacji zawartych w niniejszej publikacji ani za błędy, które mogą się pojawić mimo starannego opracowania i drobiazgowej korekty. Niniejsza publikacja niekoniecznie odzwierciedla poglądy lub stanowisko Komisji Europejskiej.

ISSN 1725-8243

© Unia Europejska, 2013

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Wykorzystanie/powielanie materiałów chronionych prawami autorskimi osób trzecich wymaga uzyskania zgody posiadaczy tych praw.

▶ ARTYKUŁ WSTĘPNY

Johannes Hahn

*Członek Komisji Europejskiej
ds. polityki regionalnej*

Od chwili powstania Unia Europejska i organizacje ją poprzedzające promowały podstawową strategię zakładającą wykorzystanie sił ekonomicznych do zapewnienia i utrzymania pokoju, dobrobytu oraz poszanowania demokracji i praw człowieka.

Wszyscy z radością przyjęliśmy fakt przyznania UE Pokojowej Nagrody Nobla w 2012 r. w uznaniu sześciu dekad tworzenia, po spustoszeniach dokonanych przez drugą wojnę światową, struktury gospodarczej, która sprawiłaby, że w przyszłości działania wojenne między stronami byłyby nie do pomyślenia. Nagroda ta udowodniła, że historyczni wrogowie mogą stać się partnerami.

Niezwykłe, że w okresie kryzysu finansowego i wrzawy Komitet Noblowski spojrzął na osiągnięcia UE z szerszej perspektywy. Ale roli UE w działaniach na rzecz pokoju nie należy postrzegać jedynie jako historycznego punktu wyjścia. Jak dowiedzą się Państwo z niniejszego wydania, UE odegrała pozytywną rolę w zapewnieniu stabilności i szerzeniu postępu w niegdyś rozdartej konfliktami części Unii: w Irlandii Północnej i regionie granicznym Irlandii.

Po ogłoszeniu zawieszenia broni w 1994 r. Jacques Delors, były Przewodniczący Komisji Europejskiej, pierwszy oświadczył, że jeżeli konieczne będzie wsparcie, „Europa nie będzie w tyle” i zaproponował utworzenie funduszu pomocowego na rzecz procesu pokojowego.

W ciągu prawie 18 lat zainwestowano 1,3 mld EUR z funduszy UE i środków krajowych w ponad 20 000 projektów mających na celu niesienie pokoju i pojednanie w tym niespokojnym zakątku UE. 31 stycznia w Brukseli, podczas konferencji programu PEACE „Bringing Divided Communities Together” („Godzenie podzielonych społeczności”), z przyjemnością słuchałem dialogu przyjaźni dawnych przeciwników.

Pełnią teraz funkcję premiera i wicepremera Irlandii Północnej. Premierzy w pełni uznają znaczenie wsparcia otrzymanego od Europy oraz jej konstruktywnego podejścia do odbudowy ich społeczności i promowania długofalowego pokoju.

Odbudowa gospodarki UE

Polityka regionalna odgrywa coraz większą rolę w wyprowadzaniu Europy z obecnego kryzysu gospodarczego. Jest ona polityką inwestycyjną UE o pierwszorzędym znaczeniu, mocno skupiającą się na sektorach i priorytetach, które pozwolą przywrócić wzrost gospodarczy i konkurencyjność.

Polityka regionalna motywuje regiony do wykorzystania swoich mocnych stron oraz, przy wsparciu UE, do rozwijania strategii „inteligentnej specjalizacji” na rzecz wzrostu gospodarczego, tak aby mogły one w pełni zrealizować swój potencjał w zakresie konkurencyjności.

Zważywszy na obecne w całej UE ograniczenia finansowe, negocjacje w sprawie przyszłego budżetu unijnego – Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) – były wyjątkowo ożywione. W wielu obszarach konieczne są cięcia i nie ominęły one funduszy na politykę regionalną.

Mocno skoncentrowana strategia celowego i oszczędnego wykorzystania tych funduszy sprawi jednak, że polityka regionalna pozostanie kluczową siłą napędową odbudowy gospodarczej i długoterminowego dobrobytu całej UE.

▶ DECYDUJĄCA ROLA FUNDUSZY STRUKTURALNYCH UE W PROCESIE POKOJOWYM W IRLANDII PÓŁNOCNEJ

Strategiczne finansowanie z funduszy strukturalnych UE przez ostatnie 20 lat stanowiło ważny element powrotu Irlandii Północnej (Wielka Brytania) do normalności po latach konfliktu. Takie przesłanie płynie ze specjalnej konferencji „Bringing Divided Communities Together – sharing the experience of the EU PEACE programme” („Godzenie podzielonych społeczności — korzystanie z doświadczeń unijnego programu PEACE”), która odbyła się 31 stycznia w Brukseli, z inicjatywy komisarza UE ds. polityki regionalnej Johannesesa Hahna.

„Może być zaskoczeniem, że program PEACE na rzecz Irlandii Północnej finansowany jest z funduszy strukturalnych. Nie powinno to jednak dziwić. Dzisiejsza polityka regionalna jest instrumentem pozwalającym realizować ambicje UE – przyczynia się do tworzenia miejsc pracy, do wzrostu gospodarczego i właśnie do pokoju”, oświadczył komisarz Hahn w przemówieniu inauguracyjnym.

„Unijne programy PEACE wpłynęły na życie prawie miliona ludzi w Irlandii Północnej i w regionie granicznym Irlandii oraz pomogły stworzyć warunki do zakorzenienia się pokoju i pojednania. Unijne fundusze regionalne odgrywają ważną rolę, pomagając kłaść podwaliny pod wspólne społeczeństwo, w którym każda społeczność cieszy się owocami pokoju”, stwierdził komisarz.

OD PRAWEJ DO LEWEJ:
Johannes Hahn, Peter Robinson
i Martin McGuinness

Głównymi mówcami na konferencji byli czołowi politycy z Irlandii Północnej, w tym premier Peter Robinson i wice-premier Martin McGuinness, a także irlandzki minister Brendan Howlin. Najciekawszym punktem konferencji były przykłady nowatorskich projektów w ramach programu PEACE, dające szczegółowe wyobrażenie o ukończonych pracach oraz ich oddziaływaniu na życie ludzi.

„PEACE BRIDGE”

W czerwcu 2011 r. komisarz Hahn oraz przywódcy polityczni z Irlandii Północnej i Republiki Irlandii dokonali oficjalnego otwarcia „PEACE Bridge” („Mostu pokoju”) w Derry-Londonderry. PEACE Bridge to jeden ze sztandarowych projektów wspieranych w ramach programu PEACE III z udziałem EFRR na kwotę 11,2 mln EUR. W mieście Derry-Londonderry w trakcie konfliktu w Irlandii Północnej („the Troubles”) narastały podziały, gdy tysiące protestantów zaczęły opuszczać zachodni brzeg. PEACE Bridge fizycznie połączył oba brzegi rzeki, a jego projekt to symboliczny uścisk dłoni nad rzeką Foyle. To nowy, żywy symbol dla miasta łączący, zarówno fizycznie, jak i w przenośni, społeczności obu brzegów rzeki, dla których stała się ona znaczącym źródłem podziatów na tle religijnym i wyznaniowym.

2 mld EUR wsparcia

W okresie 1995-2013 rząd Irlandii Północnej otrzymał prawie 2 mld EUR w ramach trzech kolejnych programów PEACE, z czego 1,3 mld EUR pochodziło z UE, a pozostała kwota od państw członkowskich.

Program PEACE to wieloletnie partnerstwo narodu i przywódców politycznych Irlandii Północnej oraz Komisji Europejskiej, wspierane przez rządy Wielkiej Brytanii i Irlandii.

Utworzono Organ ds. Specjalnych Programów UE (SEUPB), do którego obowiązków należało rozdzielanie środków na rzecz pokoju w taki sposób, aby wzmocnić spójność poprzez praktyczne projekty i rozwój bardziej integracyjnego społeczeństwa.

W kierunku stabilnego społeczeństwa

Przez lata finansowanie i wsparcie pozwoliły stworzyć dla lokalnych społeczności przestrzeń, w której mogły przyzwyczajać się do życia po konflikcie oraz praktycznie i strategicznie angażować się w działalność gwarantującą świetlaną i bardziej dostatnią przyszłość.

Głównymi celami obecnego programu PEACE III, dysponującego budżetem 333 mln EUR, są wzmocnienie postępu na rzecz zbudowania pokojowo nastawionego i stabilnego społeczeństwa oraz sprzyjanie pojednaniu poprzez wspieranie działań i projektów, przyczyniających się do godzenia społeczności.

Peter Robinson, premier Irlandii Północnej, powiedział: *„Żyjemy teraz w czasach względnego pokoju i stabilności. Nastąpiły one po okresie, w którym zamordowanych zostało 3 000 ludzi, a rannych – dziesiątki tysięcy. Udział UE był kluczowy. UE wsparła tysiące projektów w całym regionie, aby budować lepszą wspólną przyszłość naszego narodu”.*

„Irlandia Północna jest regionem, który przeszedł transformację, ale podróż nie dobiegła jeszcze końca”, ostrzegął. „Ostatnie rozruchy są sygnałem alarmowym uświadamiającym, że jeszcze wiele pracy przed nami”.

Wicepremier Martin McGuinness podkreślił symboliczne znaczenie Peace Bridge, otwartego w czerwcu 2011 r. w Derry-Londonderry. Stwierdził, że most, którego budowa pochłonęła 14,6 mln EUR – z czego 11 mln EUR stanowiły środki finansowania z UE – „na zawsze zmienił oblicze Derry”.

„Most jednoczy niegdyś podzielone części miasta i stanowi świadectwo celów programu PEACE”, wyjaśnił. „Ludzie z kiedyś podzielonych społeczności protestanckich i katolickich mogą teraz przebyć most na pieszo lub na rowerze, aby dostać się do dawnego miejsca walk, które teraz jest wspólną przestrzenią naszego narodu. Od momentu otwarcia mostu skorzystał z niego ponad milion użytkowników”.

Budowanie umiejętności i pewności siebie

Jak podkreślano, program PEACE to tylko jeden z elementów procesu pokojowego w Irlandii Północnej. Ale odegrał znaczącą rolę w utrzymaniu warunków, w których inne działania mogły być kontynuowane.

Program obejmował opracowanie projektów na trudnych i ubogich obszarach. Ich celem było zaangażowanie młodych ludzi, aby rozwinąć w nich odpowiednie umiejętności i dodać im pewności siebie, dzięki której będą oni mogli poradzić sobie z przemocą na tle wyznaniowym oraz jej uniknąć. Projektom tym często towarzyszą działania zmierzające do zdobycia umiejętności pozwalających znaleźć pracę. Wykorzystują sport, cyfrowe media i szereg innych narzędzi, aby dotrzeć do młodych ludzi, uświadomić, w jaki sposób żyć w zróżnicowanych społecznościach oraz zmniejszyć ryzyko wstępowania młodych ludzi do ugrupowań dysydenckich.

„Unijny program PEACE jest doskonałym przykładem zaangażowania Unii na rzecz pokoju i pojednania”, podkreślił Komisarz Hahn. „Nie chodzi o szybkie rozwiązania. Program został opracowany po to, aby promować długoterminową współpracę. Program PEACE pomógł dać ludziom poczucie odpowiedzialności za proces pokojowy. To oddolny proces, w którym zaangażowani ludzie sami dochodzą do rozwiązań”.

„PIŁKA NOŻNA DLA WSZYSTKICH”

Również piłka nożna służy za wabik, który ma na celu pogodzić podzielone społeczności. Sport, a w szczególności piłka nożna, ma ogromną siłę oddziaływania i, dzięki wsparciu unijnego programu PEACE III, projekt Irlandzkiego Stowarzyszenia Piłki Nożnej „Football For All” („Piłka nożna dla wszystkich”) zatrudnia sto osób, które pracują z 53 lokalnymi klubami piłkarskimi, niosąc przesłanie wzajemnego szacunku. Projekt pomaga lokalnym klubom nawiązać dialog ze społecznościami. Utworzono nawet drużynę piłkarską zrzeszającą różne społeczności, Limestone United, aby zachęcić młodych ludzi z obu stron do wspólnej pracy jako jedna drużyna.

PARK ALEXANDRA – „ZNOSZENIE BARIER”

Park Alexandra, w północnym Belfaście, od dawna był „przestrzenią, o którą toczyły się spory” i w 1994 r., gdy wielu planowało przerwać konflikty, w środku parku zbudowano „mur pokoju”, który miał zapobiec nocnym rozruchom. Ten pojedynczy akt w czasach coraz większego pokoju przypominał, jak długą drogę społeczeństwo ma jeszcze do przebycia.

Park z 20-letnim murem wysokim na trzy metry, wzniesionym w celu powstrzymania przemocy między społecznościami katolickimi i protestanckimi, jest symbolem tego, co musi się zmienić.

W 2009 r., dzięki firmie Groundwork NI, rozpoczął się nowy proces integracji, mający na celu przywrócenie parku do stanu ostatecznej normalności. Projekt otrzymał wsparcie w wysokości 280 000 GBP z UE, rady miasta Belfastu, Ministerstwa Sprawiedliwości Irlandii Północnej i programu Alpha. Brama w środku „muru pokoju” otwarta jest teraz przez przynajmniej kilka godzin dziennie i pozwala mieszkańcom po obu stronach bariery cieszyć się pięknem przyrody parku w całej jego okazałości. Dyrektor firmy Groundwork NI, Sylvia Gordon, powiedziała: „Mur pokoju został otwarty, dzięki czemu po dwóch dekadach separacji dzieci w wieku szkolnym obu społeczności znów mogą się razem bawić”.

W ramach tej inicjatywy utworzono grupę sterującą zrzeszającą kluczowe postaci lokalnych społeczności w celu uzgodnienia podejścia i kroków, które należy podjąć, aby wybudować nowe obiekty w Alexandra Park i otworzyć mur.

„Przed podjęciem jakichkolwiek działań staramy się porozumieć na szczeblu lokalnym i pomagamy budować trwałe relacje”, podkreśliła Gordon. „Przed oficjalną inauguracją w parku zorganizowano szereg imprez, aby wzmocnić poczucie normalności. Udaje nam się przekształcić tę przestrzeń, o którą toczyły się spory, i pracujemy na rzecz integracji na wszystkich poziomach”.

„W całym regionie istnieje około 59 murów pokoju, a ich usuwanie będzie długim i trudnym procesem”, wyjaśniła Gordon. „Zajmiemy się kolejnymi 14 murami pokoju na „obszarach styku” w północnym Belfaście, tam gdzie istnieje chęć pokoju i gdzie możemy ponownie zjednoczyć społeczności”.

Pierwszy raz od 20 lat, dzięki otwarciu Bramy Pokoju, dzieci z obu społeczności mogą się ze sobą bawić w parku Alexandra.

PONIŻEJ:
Prezes Groundwork NI Paul McErlean (po lewej) inauguruje Bramę Pokoju w Alexandra Park wraz z ministrem sprawiedliwości, Davidem Fordem, oraz dyrektorem Groundwork NI, Sylvią Gordon.

W konferencji uczestniczyło wielu delegatów z innych podzielonych regionów poszukujących rozwiązań – w tym z Bałkanów, Libii, Cypru, Izraela i terytoriów palestyńskich.

Równocześnie z konferencją odbyła się wystawa kilku innych projektów w ramach PEACE III, realizowanych przy udziale funduszy UE w celu ułatwienia procesu pokojowego i podkreślenia, że mogłyby one służyć za przykład innym obszarom objętym konfliktami.

UE – uczciwy broker

Pat Colgan, dyrektor Organu ds. Specjalnych Programów UE (SEUPB), powiedział, że wkład UE w Irlandii Północnej był nadzwyczajny nie tylko pod względem finansowania, ale także w kontekście dyscypliny, którą wniósł w całą realizację programu.

„UE dała nam pewność finansowania przez siedem lat, dzięki czemu można planować z pełnym przekonaniem”, wyjaśnił. „Co ważne, UE zapewniła neutralny grunt – nie opowiedziała się po stronie żadnego z obozów. Strony czuły, że mogą się bezpiecznie zaangażować. W dłuższym czasie pomogło to danym społecznościom nabrać pewności siebie”.

„Potrzeba dużo czasu, aby niewidzialne rany, będące dziedzictwem konfliktu, się zagoiły”, powiedział. „Trudno przywrócić pewność siebie, odzyskać zaufanie i ponownie zjednać sobie szacunek. Teraz żyje pokolenie końca czasów konfliktu. Wciąż noszą w sobie ziarno podziału i stanowią dziedzictwo konfliktu. Należy bezwzględnie uczynić z nich aktywnych członków

społeczeństwa. Opracowywany jest obecnie program PEACE IV. Będzie się on skupiał na strukturach lokalnego partnerstwa i dążył do zaangażowania młodych ludzi, w szczególności z obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Obecny pokój jest kruchy. Przed nami wciąż wiele pracy”.

Centrum na rzecz budowy pokoju i rozwiązywania konfliktów

Naród Irlandii Północnej zdobył bogate doświadczenie w budowaniu pokoju, które może się przydać innym. Aby umożliwić mu przekazywanie wiedzy, w niezwykle symbolicznym miejscu na terenie byłego więzienia Maze/Long Kesh budowane jest obecnie nowe centrum na rzecz budowy pokoju i rozwiązywania konfliktów. Centrum pomoże rozpowszechnić wnioski wyciągnięte w Irlandii Północnej i pozwoli zachować wspomnienia o procesie pokojowym dla przyszłych pokoleń.

„Hołdem dla ludzi, którzy pracowali nad programami PEACE, jest fakt, że centrum już teraz wzbudza zainteresowanie na całym świecie – w Rosji, w Palestynie, na Bałkanach, w Kolumbii i w Południowej Korei. To powód do dumy”, dodał komisarz Hahn.

„Aby przekonać się, czym w praktyce jest pokój w UE, wystarczy odwiedzić dowolny region transgraniczny. Można się tam dowiedzieć, jakie korzyści z współpracy transgranicznej w ramach polityki regionalnej UE płyną nie tylko dla transportu i handlu, ale także dla miejsc pracy, środowiska i świadczeń zdrowotnych. Nie zapominajmy, że program PEACE jest także programem współpracy transgranicznej. Dlatego chciałem zaprezentować ich doświadczenia w Brukseli. Chcę, aby jak najwięcej ludzi

▶ PEACE I (1995-1999)

15 000 PROJEKTÓW

ŁĄCZNA KWOTA FINANSOWANIA: 667 000 000 EUR

ŚRODKI FINANSOWANIA Z UE: 500 000 000 EUR

Program zajmował się najpilniejszymi problemami wynikającymi z konfliktu: zrujnowanymi społecznościami, odbudową, odnową, tworzeniem silnych integracyjnych partnerstw lokalnych społeczności, zrzeszających wybranych przedstawicieli, organizacjami pozarządowymi, pracą z ofiarami i ocalałymi, reintegracją byłych oddziałów paramilitarnych itp.

▶ PEACE II (2000-2006)

7 000 PROJEKTÓW

ŁĄCZNA KWOTA FINANSOWANIA: 995 000 000 EUR

ŚRODKI FINANSOWANIA Z UE: 609 000 000 EUR

Program charakteryzował się dyscypliną funduszy strukturalnych, podlegających ścisłej kontroli, ale również dostosowywał finansowanie do potrzeb regionu wychodzącego z konfliktu. Stymulował odnowę gospodarczą dzięki większemu zaangażowaniu struktur partnerstwa lokalnego i lokalnych planów działania, docierających do całości społeczeństwa i obejmujących całą 2,8 mln populację.

▶ PEACE III (2007-2013)

400 PROJEKTÓW

ŁĄCZNA KWOTA FINANSOWANIA: 333 000 000 EUR

ŚRODKI FINANSOWANIA Z UE: 225 000 000 EUR

Ten strategiczny pakiet skupiał się na sercach i umysłach ludzi i został opracowany w celu promowania długoterminowych partnerstw obejmujących różne społeczności oraz współpracy transgranicznej. Kładł nacisk na mniej liczne, ale bardziej strategiczne projekty.

usłyszało o dokonaniach Irlandczyków – po pierwsze dlatego, że zasługują na nasze uznanie i podziękowanie, ale także dlatego, że jestem przekonany, że inne części świata mogą czerpać wiedzę z ich działań”.

„W Irlandii Północnej projekty mające na celu zmienić postawę ludzi i pomóc im zdobyć umiejętności potrzebne w pracy przyczyniają się do społecznej spójności. Projekty dotyczące inwestycji kapitałowych, takie jak ośrodki dla społeczności i centra biznesowe, nabierają wyraźnego znaczenia gospodarczego. Dzięki powyższym inwestycjom w kapitał ludzki i fizyczny program PEACE pomaga odciągnąć Irlandię Północną od konfliktu i skierować ją na ścieżkę pokoju i dobrobytu, po drodze stymulując wzrost gospodarczy i tworząc miejsca pracy”, podkreślił.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/ireland/index_pl.cfm

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/peace/index_en.cfm

▶ KLUCZOWA ROLA POLITYKI SPÓJNOŚCI W PRZYWRACANIU WZROSTU GOSPODARCZEGO W EUROPIE

Polityka spójności staje się polityką inwestycyjną Unii Europejskiej o pierwszorzędym znaczeniu, ściśle zsynchronizowaną z celami strategii UE „Europa 2020” i mającą na celu przywrócenie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności państw członkowskich UE oraz efektywną redukcję dysproporcji gospodarczych, społecznych i terytorialnych.

Strategicznym celem polityki spójności będzie wykorzystywanie mocnych stron regionów oraz efektywniejsze i wspólne stosowanie europejskich, krajowych i regionalnych środków publicznych. Powszechnie wiadomo, że strategiczne inwestycje tego typu są konieczne nie tylko w najbardziej zagrożonych regionach UE, ale także we wszystkich europejskich regionach, tak aby można było utrzymać ich konkurencyjność.

Programy nowej generacji muszą być przystosowane do nowych realiów gospodarczych. W obecnej sytuacji gospodarczej dominuje brak wiarygodnej możliwości osiągnięcia stabilności makroekonomicznej w sposób inny niż poprzez konsolidację fiskalną i reformy strukturalne. Aby wesprzeć ten proces, potrzeba celowych, stymulujących wzrost gospodarczy

inwestycji wzajemnie się uzupełniających i spójnych z przeprowadzanymi na szerszą skalę reformami przepisów i strukturalnymi. Unia Europejska formułuje odpowiedź na te wyzwania poprzez zastosowanie ściślejszej koordynacji gospodarczej, łączącej strategię „Europa 2020” i mechanizm europejskiego semestru. Strategia „Europa 2020” jest stosunkowo dobrze znana od momentu rozpoczęcia jej realizacji w 2010 r. Jaki natomiast będzie wpływ europejskiego semestru na politykę spójności, a jaki będzie jej wkład w europejski semestr?

▶ **Europejski semestr to mechanizm koordynacji szeregu krajowych i unijnych polityk gospodarczych w jednym z okresów gospodarczo i społecznie najtrudniejszych od 50 lat.**

Cykl europejskiego semestru stanowi dla państw członkowskich ramy pozwalające dostosować polityki reform gospodarczych, budżetowych i strukturalnych do Paktu Stabilności i Wzrostu UE i strategii „Europa 2020”. Jego celem jest szukanie wzajemnego zrozumienia dla priorytetowych działań na szczeblu krajowym i europejskim w okresie, w którym UE stara się wrócić na ścieżkę zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy.

Komisarz Johannes Hahn z wizytą w strefie przybrzeżnej miejscowości Swansea w Walii w Wielkiej Brytanii wraz z Alunem Daviesem, walijskim ministrem rolnictwa, rybołówstwa, żywności i programów europejskich. Politycy rozmawiali o stanie wdrożenia polityki spójności w Walii i wnioskach Komisji dotyczących kolejnego okresu programowania na lata 2014–2020, a także przeprowadzili wizytację kilku projektów współfinansowanych przez UE.

W każdym rocznym cyklu istnieje pięć głównych etapów:

- ▶ Komisja Europejska przyjmuje roczną analizę wzrostu gospodarczego, która każdego roku rozpoczyna cykl europejskiego semestru koordynacji polityki gospodarczej;
- ▶ państwa członkowskie w kwietniu przedkładają zaktualizowane plany reform;
- ▶ do końca maja Komisja dokonuje oceny programów i opracowuje zalecenia;
- ▶ Rada Europejska w czerwcu wydaje oficjalne decyzje;
- ▶ państwa członkowskie stosują się do zaleceń i przyjmują krajowe budżety.

Mechanizm europejskiego semestru, obecnie działający trzeci rok, to przede wszystkim mechanizm koordynacji szeregu krajowych i unijnych polityk gospodarczych w jednym z okresów gospodarczo i społecznie najtrudniejszych od 50 lat. Przedmiotowe polityki gospodarcze mają za zadanie zagwarantować makroekonomiczną stabilność i zrównoważone polityki fiskalne, ustabilizować instytucje finansowe i zapewnić reformy przepisów i strukturalne, które stworzą warunki dla wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. To dzięki tym rocznym cyklom koordynacji Unia Europejska również zgłasza, monitoruje i opracowuje zalecenia dotyczące postępów realizacji

strategii na rzecz wzrostu gospodarczego „Europa 2020”. Ten mechanizm koordynacji polityki gospodarczej jest istotny dla regionów z kilku powiązanych ze sobą powodów.

Oczywiste jest, że wśród europejskich regionów i miast znajdują się światowi liderzy innowacji i badań oraz zrównoważonego rozwoju. Europejskie miasta i regiony mogą się też poszczycić jednymi z najdroższych i najbardziej zaawansowanych lokalnych systemów opieki społecznej. Ale żaden z regionów nie może zakładać, że sukces jest oczywistością. Sukces może szybko przerodzić się w porażkę, w szczególności biorąc pod uwagę kontekst gospodarczy. Potrzeba reform strukturalnych i innowacji, aby utrzymać konkurencyjność i stworzyć nowe możliwości.

▶ Biorąc pod uwagę różne terytorialne konfiguracje, właśnie dzięki państwom członkowskim miasta i regiony mogą być wysłuchane.

Obecna sytuacja finansowa i gospodarcza w różnym stopniu dotyka europejskie miasta i regiony. Różna jest poszczególna sytuacja regionów w dowolnych państwach członkowskich. Z tego względu UE powierza państwom członkowskim niezbędną koordynację polityk gospodarczych w świetle ich terytorialnej i instytucjonalnej struktury. Biorąc pod uwagę różne terytorialne konfiguracje, właśnie dzięki kształtowaniu i koordynacji polityk przez państwa członkowskie miasta i regiony mogą być wysłuchane. Od momentu rozpoczęcia realizacji strategii „Europa 2020” Komisja zachęca państwa członkowskie do mobilizowania gmin i regionów.

▶ Realizacja inteligentnych i zrównoważonych inwestycji sprzyjających włączeniu społecznemu jest najbardziej efektywnym sposobem redukcji dysproporcji gospodarczych, społecznych i terytorialnych.

Komisja zdaje sobie sprawę, że sukcesy nie rozkładają się równomiernie w całej Unii. Zsynchronizowane i skoncentrowane inwestycje, skoordynowane z innymi politykami gospodarczymi, mogą efektywnie wspierać dziesięcioletnią strategię na rzecz wzrostu gospodarczego „Europa 2020”. Realizacja inteligentnych i zrównoważonych inwestycji sprzyjających włączeniu społecznemu w ramach krajowych i regionalnych programów to także najbardziej efektywny i pragmatyczny sposób osiągnięcia celów traktatowych, zakładających redukcję dysproporcji gospodarczych, społecznych i terytorialnych. Polityka spójności stanowi główne źródło stabilnego wsparcia na rzecz inwestycji, pozwalającego zmniejszyć dysproporcje (zob. ramka s. 10).

Efektywne gospodarowanie publicznymi wydatkami kapitałowymi stanowi ważny warunek wstępny i rzeczywistą siłę napędową wzrostu gospodarczego i procesu tworzenia miejsc pracy. Dlatego polityki inwestycyjne są nieodłączną częścią wyżej wspomnianej kombinacji polityk gospodarczych. Potrzeba stabilnego klimatu makroekonomicznego, aby zachęcić sektor prywatny do inwestycji. Konieczne są trwałe ramy polityki fiskalnej, aby umożliwić finansowanie długoterminowych, publicznych inwestycji kapitałowych. Wymogiem ▶▶

efektywnych inwestycji publicznych jest spójność z zasadami wewnętrznego rynku i inicjatywami regulacyjnymi. Komisja jest przekonana o roli europejskich regionów i miast w realizacji polityk gospodarczych i inwestycji na rzecz wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. W ciągu ostatnich kilku dziesięcioleci polityka spójności pokazała, jak należy przystosowywać inwestycje w świetle istotnych zmian gospodarki i zapotrzebowania (zob. ramka s. 11).

▶ Rok 2013 decydujący dla polityki spójności.

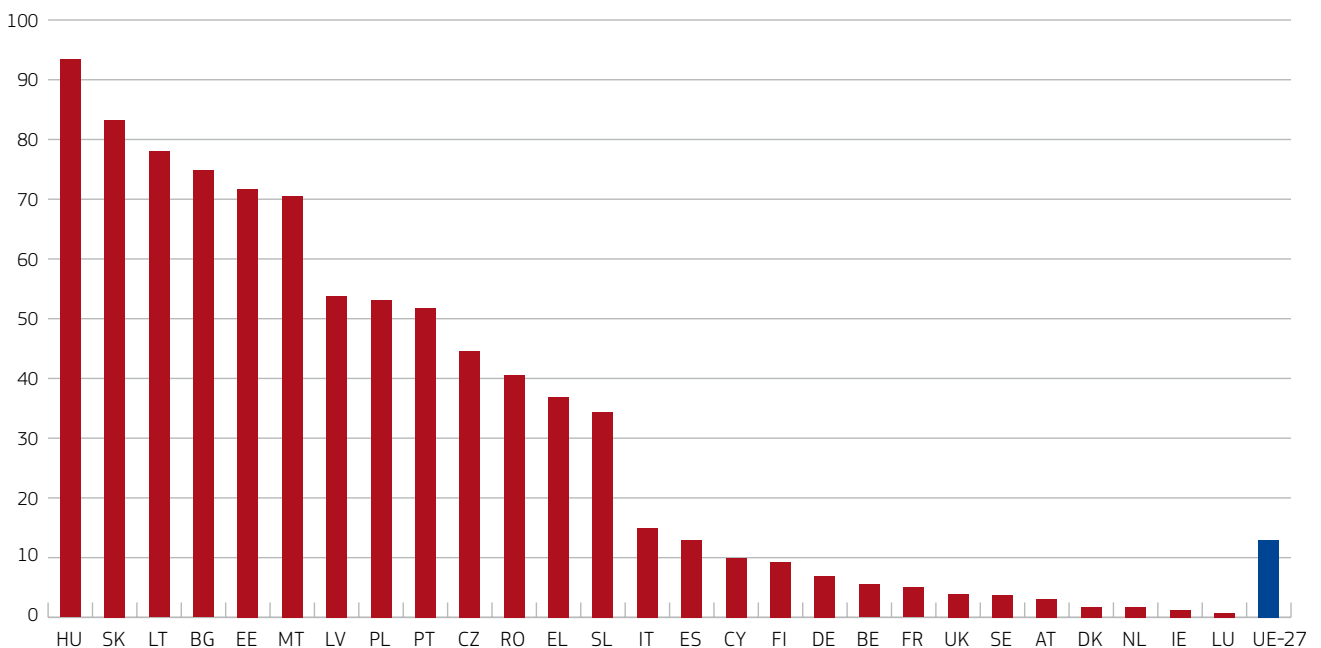
Rok 2013 będzie decydujący dla polityki spójności, ponieważ państwa członkowskie przedstawią strategiczne wieloletnie plany na okres 2014-2020 w formie umów o partnerstwie. Państwa członkowskie muszą zagwarantować, że umowy będą charakteryzowały się pełną zgodnością strategicznych długoterminowych priorytetów inwestycyjnych z krajowymi programami reform. Państwa członkowskie muszą także wspierać cele strategii „Europa 2020” i stosować się do zaleceń dla poszczególnych krajów, które Komisja Europejska przedstawi w tym roku.

SKUTECZNY EFEKT DŹWIGNI POLITYKI SPÓJNOŚCI JAKO SIŁA NAPĘDOWA INWESTYCJI PUBLICZNYCH

Każdego roku polityka spójności mobilizuje na inwestycje średnio 65 mld EUR (łącznie kwota współfinansowania ze środków UE i krajowych), co odpowiada ponad 50% wszystkich inwestycji publicznych w wielu państwach członkowskich. Co zrozumiałe, ma to spory wpływ na gospodarkę UE. PKB 12 państw członkowskich, które wstąpiły do Unii w 2004 r. lub później, każdego roku będzie wzrastał o 1,5% w latach 2007-2016 w miarę wdrażania obecnych programów spójności. Skutki polityki spójności są zarówno krótkoterminowe – gdy programy są wdrażane – jak i długoterminowe – gdy zapewniana jest poprawa struktury i wyników europejskiej gospodarki. W ramach tego procesu regiony zobowiązane są ustalić jasne, strategiczne priorytety oraz skupić się na lokalnych mocnych stronach, usunąć przeszkody stojące na drodze innowacji i wykorzystać lokalny potencjał w zakresie innowacji.

Ostatnie dane przekazane przez państwa członkowskie pokazują, że rok 2011 był rokiem, w którym polityka spójności obecnego okresu zaczęła przynosić znaczne efekty. Z danych wynika, że liczba miejsc pracy brutto stworzonych w 2011 r. w ramach programów EFRR/Funduszu Spójności wyniosła prawie 190 000, co w kontekście obecnych programów łącznie daje blisko 400 000. W 2011 r. wsparcia udzielono 27 000 przedsiębiorstw rozpoczynającym działalność, co w kontekście programów łącznie daje 53 000. Razem ze współfinansowaniem państw członkowskich polityka spójności stanowi znaczny procent inwestycji publicznych w Europie, a w kilku państwach członkowskich – ponad połowę wszystkich inwestycji publicznych. W czasach niezbędnej konsolidacji fiskalnej polityka spójności wnosi olbrzymi wkład w przyszły dobrobyt Europy i w realizację celów strategii „Europa 2020”.

▶ Finansowanie (ze środków UE i krajowych) w ramach polityki spójności jako procent wszystkich inwestycji publicznych (średnia dla lat 2009-2011)

Komisja pełni ważną rolę w monitorowaniu i analizowaniu postępów gospodarczych oraz we wskazywaniu głównych różnic w rozwoju. Podejmując rozmowę z państwami członkowskimi, Komisja pomoże ukierunkować krajowe gospodarki na bardziej skoncentrowane inwestycje, kładące nacisk na wzrost gospodarczy. Niezwykle istotne jest właściwe rozpoznanie wyzwań oraz potencjalnej lokalnej i regionalnej wiedzy. W kolejnym okresie programowania umowy o partnerstwie i programy operacyjne powinny uwzględniać logikę interwencji terytorialnej, w której podstawę priorytetów i inwestycji stanowią wyzwania i potencjał terytoriów.

Sukces wniosków Komisji dotyczących reformy polityki spójności będzie w głównej mierze zależał od ich przełożenia na konkretne działania w terenie. W tym miejscu rola partnerów jest kluczowa – partnerzy, w szczególności władze lokalne i regionalne, mają najlepsze predyspozycje do wzięcia odpowiedzialności za programy i za jakość ich wdrażania. Nie tylko dlatego, że wiedzą, jakie są potrzeby ich terytoriów, ale także dlatego, że zdają sobie sprawę, jakie środki są potrzebne, aby zaspokoić te potrzeby.

► Władze lokalne i regionalne mają najlepsze predyspozycje do wzięcia odpowiedzialności za programy i za jakość ich wdrażania.

Kluczowym elementem polityki spójności na lata 2014-2020 będzie ukierunkowanie na mniejszą liczbę konkretnych obszarów inwestycyjnych. Takie podejście odegra znaczącą rolę w przejściu na inwestycje na rzecz inteligentnego, zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Po drodze będzie też wspierać innowacje i MŚP, stawiać czoło problemom klimatu, energii i środowiska oraz tworzyć nowe miejsca pracy.

Koncentracja tematów ma na celu maksymalizację wartości dodanej inwestycji dla Europy jako całości poprzez stworzenie listy tematycznej priorytetów ogólnych, ale charakteryzuje się też elastycznością, tak aby umożliwić dostosowanie strategii do indywidualnych potrzeb i wyzwań regionów. Takie skoncentrowanie finansów pozwoli się bardziej skupić na wynikach, zapewni lepsze uzasadnienie inwestycji publicznych i umożliwi bardziej wiarygodne raportowanie wyników. Zapewni także ramy oceny skuteczności, nagrodzi i będzie dalej wspierać dobrze funkcjonujące programy.

Nieformalny proces opracowywania przyszłych programów rozpoczął się w oparciu o nieformalne dokumenty wyrażające stanowisko Komisji ⁽¹⁾ i uwzględnia zalecenia dla poszczególnych krajów z 2012 r. i analizę zawartą w dokumentach roboczych służb Komisji ⁽²⁾. W 2013 r. nastąpi intensyfikacja procesu koordynacji, tak aby programy nowej generacji wniosły najbardziej efektywny wkład we wzrost gospodarczy i w tworzenie nowych miejsc pracy w naszych regionach i państwach członkowskich.

PRZEPROGRAMOWANIE TEMATYCZNE

Elastyczność polityki spójności jest odzwierciedlona w możliwości dynamicznej zmiany celów finansowania, czy inaczej ich „przeprogramowania” w zależności od potrzeb.

Do (stosunkowo) największego przeprogramowania tematycznego celów doszło w Irlandii (42%), na Malcie (24%), w Portugalii (24%), Bułgarii (12,5%), Hiszpanii (12,2%) i na Litwie (11,3%).

Wynikiem netto przeprogramowania było doprowadzenie do zwiększenia przydziałów na energię, innowacje, badania i rozwój technologiczny, rynek pracy (w tym osób młodych), ogólne wsparcie przedsiębiorców, drogi oraz infrastrukturę kulturalną i społeczną.

Przeprogramowanie ukierunkowane na osoby młode i MŚP

Od początku 2012 r. co najmniej dwanaście państw członkowskich przesunęło znaczne środki w ramach lub z programów operacyjnych EFRR lub EFS na rzecz działań zwiększających zdolność pracowników do zatrudnienia, zwalczających bezrobocie osób młodych i mu przeciwdziałających, a także wzmacniających wsparcie dla MŚP.

W ośmiu państwach członkowskich objętych „inicjatywą Barroso” prawdopodobnie co najmniej 625 000 młodych ludzi (październik 2012 r.) skorzysta z ponownego przydziału środków na programy związane z osobami młodymi. W odpowiedzi na spotkania dwustronne i spotkania grup zadaniowych ds. osób młodych wiele państw członkowskich opracowało kompleksowe inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych, plany tworzenia dla nich miejsc pracy, a także programy edukacyjne i szkoleniowe.

W okresie 2007-2013 polityka spójności jest największym źródłem wsparcia UE dla MŚP. Na rzecz MŚP przeznaczono ponad 25 mld EUR w ramach EFRR. Ponadto znaczna część dalszych 27 mld EUR ogólnego wsparcia dla przedsiębiorców również przypada w udziale MŚP. W odniesieniu do MŚP grupy zadaniowe doprowadziły do podjęcia wielu działań mających na celu wzmocnienie lub przyspieszenie wsparcia dla MŚP, z czego skorzysta blisko 56 000 kolejnych MŚP.

(1) http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_pl.cfm

(2) http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-your-country/index_pl.htm

► WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/europe2020/index_pl.cfm

► KONKURS REGIOSTARS 2013 – WIĘCEJ NOWATORSKICH PROJEKTÓW W REGIONACH

Gala konkursu RegioStars 2013 odbyła się w Brukseli 31 stycznia. Jury wybrało pięć zwycięskich projektów w kategoriach Rozwój inteligentny, Rozwój zrównoważony, Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, CityStars oraz Informacja i komunikacja.

W ciągu sześciu lat istnienia konkurs RegioStars nabrał rozmachu – w tegorocznej edycji przyjęto rekordową liczbę zgłoszeń i spotkano się z imponującymi przejawami innowacyjności i kreatywnego myślenia. Konkurs RegioStars nagradza wybitne i nowatorskie projekty, które od stycznia 2000 r. otrzymywały dofinansowanie funduszy unijnych w ramach polityki regionalnej i które pomagają tworzyć nowe miejsca pracy.

Nagrody wręczyli europejski komisarz ds. polityki regionalnej Johannes Hahn, oraz przewodniczący jury konkursu RegioStars Luc Van den Brande, były przewodniczący Komitetu Regionów.

► WIĘCEJ INFORMACJI

RegioStars 2013:
[http://ec.europa.eu/regional_policy/
cooperate/regions_for_economic_change/
regiostars_13_en.cfm?exp=6#anchor6](http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_13_en.cfm?exp=6#anchor6)

▷ INSPIRACJA DLA REGIONÓW EUROPEJSKICH

LUC VAN DEN BRANDE,
PRZEWODNICZĄCY JURY
KONKURSU REGIOSTARS,
PODSUMOWUJE SZEŚĆ
LAT KONKURSU

W konkursie RegioStars przyznawane są jedne z najbardziej konkurencyjnych i różnorodnych nagród dostępnych dla naszych regionów. Pozwalają one regionom zaprezentować swoje osiągnięcia i dokonać porównania własnych projektów z innymi inicjatywami. Konkurs ma na celu docenić wysiłki ludzi zaangażowanych – na miarę swoich możliwości – w innowacyjny rozwój swojego regionu i Unii Europejskiej.

500 projektów w ciągu 6 lat

W ciągu ostatnich sześciu lat wybrano blisko 500 projektów ze wszystkich państw członkowskich. Na liście finalistów znalazło się 160 projektów, a 31 otrzymało upragnione trofeum. Tegoroczne projekty ponownie charakteryzowały się wysoką jakością i wybitną innowacyjnością w przedstawianiu rozwiązań konkretnych sytuacji w wybranych regionach.

Projekty w znacznym stopniu obejmowały rozwój silnych partnerstw. Początkowo korzystały ze wsparcia EFRR/EFS, a potem z własnych źródeł, tak aby stanąć na własnych nogach i osiągać konkretne rezultaty w terenie.

Zwycięskie projekty cechują się czterema głównymi czynnikami – innowacyjnością, oddziaływaniem, trwałością i partnerstwem – oraz zwiększonym wysiłkiem w zakresie komunikacji.

W kontekście celów projekty są wielowymiarowe. Realizowane są też na wielu płaszczyznach, ponieważ włączają zaangażowanych partnerów działających wspólnie na rzecz postępu swoich regionów.

Międzynarodowa prezentacja najlepszych praktyk

Konkurs RegioStars powstał sześć lat temu jako międzynarodowe forum pozwalające na prezentację i wymianę przykładów dobrych praktyk. Często się zdarza, że inicjatywy odnoszące sukces na szczeblu lokalnym i regionalnym, współfinansowane z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, znane są jedynie lokalnie.

Teraz mogą być źródłem inspiracji dla innych regionów, które mogą uwzględnić najlepsze praktyki i dostosować je do własnego otoczenia na szczeblu lokalnym.

„**Konkurs RegioStars pozwala realizować innowacyjne projekty i jest wspaniałą szansą na kreatywność na szczeblu regionalnym w całej Europie.**”

Luc van den Brande,
przewodniczący jury konkursu RegioStars

Szansa na kreatywność

Konkurs RegioStars pozwala realizować innowacyjne projekty i jest wspaniałą szansą na kreatywność na szczeblu regionalnym w całej Europie. Sukces innowacyjnych projektów udowadnia raz jeszcze, że polityka spójności przyczynia się do społecznego i gospodarczego rozwoju Unii Europejskiej.

ROZWÓJ INTELIGENTNY POWIĄZANIE UNIWERSYTETÓW ZE WZROSTEM REGIONALNYM STYMULOWANIE WZROSTU GOSPODARCZEGO OPARTEGO NA WIEDZY W PORTO

Projekt „parku naukowo-technologicznego UPTEC” w Porto łączy środowiska naukowe i biznesowe w dynamicznym i skoncentrowanym na innowacji otoczeniu i pomaga promować *wymianę wiedzy i technologii*. Park w regionie Norte w Portugalii mieści 110

przedsiębiorstw (z których 95 jest przedsiębiorstwami rozpoczynającymi działalność), zatrudnia blisko 800 specjalistów i jest kluczowym czynnikiem przyciągającym do regionu bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ). Dzięki działalności obejmującej różne sektory, od filmu i telewizji po efektywność energetyczną i technologie morskie, UPTEC wnosi cenny wkład w zmniejszanie tradycyjnej dla regionu zależności od branży wykorzystującej tradycyjne rozwiązania technologiczne.

▶Więcej informacji: www.uptec.up.pt

ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY WSPIERANIE EFEKTYWNEJ GOSPODARKI ZASOBAMI W MŚP KLUCZOWE I REDUKUJĄCE KOSZTY USŁUGI DORADZTWA BIZNESOWEGO W ODNIESIENIU DO EKOLOGII

Projekt „wsparcia efektywnej gospodarki zasobami ENWORKS”, poprzez sieć lokalnych organizacji, które zrzesza w północno-zachodniej Anglii, umożliwia świadczenie profesjonalnych usług doradczych i pomocy w zakresie ochrony środowiska dla przedsiębiorstw. Dzięki specjalistycznej

pomocy na miejscu, narzędziom internetowym i wymianie wiedzy i umiejętności ENWORKS pomaga małym przedsię-

biorstwom zwiększyć efektywność zasobów, zredukować koszty działalności i zyskiwać na konkurencyjności, jednocześnie zmniejszając ich ekspozycję na ryzyko związane ze środowiskiem, takie jak zmienność cenowa zasobów. Tylko w ostatnich dwóch projektach ENWORKS udzielił znacznego wsparcia ponad 4000 MŚP, co przełożyło się na roczne oszczędności kosztów szacowane na 85 mln GBP. Pod względem korzyści dla środowiska do dnia dzisiejszego projekt ENWORKS pozwolił uniknąć emisji ponad 75 800 ton CO₂ oraz zaoszczędzić 646 000 m³ wody i 10 700 ton materiałów.

▶Więcej informacji: www.enworks.com

ROZWÓJ SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁĘCZNEMU INNÓWACJE SPOŁĘCZNE: KREATYWNE REAKCJE NA WYZWANIA SPOŁĘCZNE AKTYWIZACJA DŁUGOTRWAŁE BEZROBOTNYCH

Projekt „indywidualnych ścieżek zatrudnienia” ma na celu zmniejszyć długotrwałe bezrobocie wśród osób powyżej 45 roku życia w województwie warmińsko-mazurskim w Polsce. W ramach projektu dostosowano do polskich realiów innowacyjny model fiński, mający na celu pomoc w powrocie na rynek pracy osobom, dla których jest to utrudnione (z powodu ograniczeń zdrowotnych, wiekowych lub niepełnosprawności).

Długoterminowy plan obejmuje ogólną ocenę każdej osoby, a także swoistą dla danego problemu rehabilitację, szkolenia, pomoc psychologiczną i rozmowy z pracodawcami. Wyniki są bardzo optymistyczne: z 32 uczestników programu 80% znalazło miejsce pracy i 90% z nich pozostawało zatrudnionych po 15 miesiącach. Projekt zostanie rozszerzony na pozostałe obszary przez polskie publiczne służby zatrudnienia.

▶Więcej informacji: www.erkon.elblog.com.pl

CITYSTAR ZINTEGROWANE PODEJŚCIA DO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU OBSZARÓW MIEJSKICH

REWITALIZACJA OBSZARÓW O NIEKORZYSTNYCH WARUNKACH GOSPODAROWANIA W BERLINIE

Berliński „projekt zarządzania sąsiedztwem” to strategia władz miasta Berlina rozpoczęta w 1999 r. Jej celem jest rewitalizacja obszarów miasta o społecznie niekorzystnych warunkach gospodarowania. Koncentrując się na problemach, takich jak: zaniedbania w przestrzeni publicznej i w strefach zieleni, ograniczona integracja etniczna i wysokie bezrobocie osób młodych, projekt angażuje przedstawicieli sąsiedztwa i włącza ich w demokratyczny proces decyzyjny. Założono rady sąsiedzkie zrzeszające lokalnych przedstawicieli, aby zmotywowały one mieszkańców do przyjęcia odpowiedzialności za poprawę ich najbliższego otoczenia i określenia

własnych celów. Działania obejmowały udzielanie wsparcia szkołom, odnawianie miejsc publicznych i promowanie kultury wspólnego sąsiedztwa. Inicjatywę rozszerzono o wspieranie rozwoju kariery oraz integrację społeczną i etniczną – szczególnie

w sąsiedztwach, w których licznie reprezentowani są imigranci (w niektórych przypadkach stanowią nawet 79% wszystkich mieszkańców).

▶Więcej informacji: www.quartiersmanagement-berlin.de

INFORMACJA I KOMUNIKACJA PROMOWANIE POLITYKI REGIONALNEJ UE ZA POMOCĄ KRÓTKICH FILMÓW WIDEO ZMIANA POSTRZEGANIA UPOŚLEDZEŃ SŁUCHU

Litewski projekt „Ku zatrudnieniu” pomaga znaleźć miejsca pracy osobom z upośledzeniami słuchu. Celem projektu były walka ze stereotypami i podważenie tradycyjnego nastawienia do osób głuchych. Inicjatywa równocześnie podkreślała potencjał osób z upośledzeniami słuchu w kontekście zatrudnienia. Polegała na prowadzeniu kampanii społecznej pokazującej serię krótkich filmów wideo w telewizji i w Internecie, mających na celu zmianę postawy ludzi. W ramach projektu zaangażowano specjalnie przeszkolonych rekruterów z kilku objętych pilotażem agencji pośrednictwa pracy, którzy pomagali osobom z upośledzeniami słuchu w znalezieniu odpowiedniej pracy i, w razie konieczności, w mediacjach z pracodawcami. Z ponad 600 osób z upośledzeniami słuchu aktywnie uczestniczących w projekcie ponad 400 zostało zatrudnionych.

▶Więcej informacji: www.esparama.lt/regiostars

▶ BAZA DANYCH PROJEKTÓW Z ZAKRESU ROZWOJU OBSZARÓW MIEJSKICH NA RZECZ POGŁĘBIANIA WIEDZY NA TEMAT POLITYKI

Miasta odgrywają decydującą rolę w zapewnieniu inteligentnego i zrównoważonego rozwoju gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Stanowią siłę napędową gospodarki, będąc miejscami spotkań, kreatywności i innowacji oraz usług świadczonych na rzecz otaczających je obszarów. Ale miasta mają też swoją ciemną stronę, bo są miejscem kumulacji problemów, takich jak: bezrobocie, hałas, zanieczyszczenie powietrza, segregacja i ubóstwo. Komisja Europejska musi pracować z miastami, tak aby wspólna wizja miasta przyszłości stała się rzeczywistością – aby miasta były miejscem zaawansowanego postępu społecznego z wysokim poziomem spójności społecznej, platformą procesu demokratycznego, dialogu kulturowego i różnorodności kulturowej, lokomotywą wzrostu gospodarczego, miejscem rewitalizacji przyrodniczej, ekologicznej i środowiskowej.

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) od dawna wspiera miasta w konfrontacji z wieloaspektowymi wyzwaniami, stawiając sobie za cel zwiększenie dobrobytu gospodarczego, promowanie równości, poprawianie stanu środowiska miejskiego i przyczynianie się do dobrego rządzenia w miastach i miasteczkach. Ponieważ różne aspekty życia na obszarach miejskich przeplatają się ze sobą, gwarancją sukcesu jest jedynie zintegrowane podejście, zapewniające synergię, koordynację i komplementarność projektów oraz minimalizujące ryzyko uzyskania pokrywających się lub czasem nawet sprzecznych wyników. Działania dotyczące fizycznej rewitalizacji miast należy łączyć m.in. z działaniami promującymi edukację, rozwój gospodarczy, włączenie społeczne i ochronę środowiska. Ponadto zintegrowane podejście wymaga rozwoju silnego partnerstwa między lokalnymi obywatelami, społeczeństwem obywatelskim i różnymi szczeblami rządowymi.

Komisja Europejska ostatnio opublikowała analizę sposobów wykorzystania przez miasta wsparcia EFRR w celu stworzenia miejsc bardziej przyjaznych do życia i pracy. Analiza przedstawia 50 projektów dofinansowanych z EFRR. Dotyczą

one ośmiu różnych tematów. W odniesieniu do każdego miasta opracowano trzy rodzaje dokumentów – streszczenie przedstawiające najważniejsze informacje, 6-8-stronicową analizę przykładów w przystępny sposób opisującą projekt oraz obszerną analizę zawierającą szczegóły projektu dla czytelników zainteresowanych tematem ze względów zawodowych. Celem analizy było stworzenie obszernej bazy danych o różnych praktykach w zakresie obszarów miejskich, tak aby zaprezentować szeroki wachlarz możliwych działań promujących rozwój obszarów miejskich. Komisja ma nadzieję, że baza danych okaże się źródłem informacji i inspiracji dla miast, ich władz oraz innych instytucji, którym zależy na rozwoju obszarów miejskich. Baza danych została stworzona w samą porę, ponieważ właśnie rozpoczął się czas przygotowań do okresu programowania 2014-2020, w którym Komisja Europejska pragnie wzmocnić zintegrowane podejście do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, wymagając od państw członkowskich przeznaczenia co najmniej 5% środków przydzielonych z EFRR na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

Analiza nie stanowi oceny wymiaru miejskiego polityki spójności, ale jest sprawozdaniem na temat stanu i sposobów realizacji przez miasta lokalnych polityk miejskich, finansowanych w ramach EFRR w latach 2007-2013. Wybór tych przykładów nie oznacza, że są one najlepszymi przykładami z państw członkowskich lub na szczeblu UE. Jak zwykle pokazuje praktyka, przykłady mają tylko kilka mocnych stron. Analiza przykładów prezentuje interesujące pomysły, rozwiązania problemów i metody współpracy. Doświadczenia te niosą w sobie potencjał promowania innowacyjnego myślenia i inspirowania instytucji do zdobywania wiedzy w innych kontekstach i sytuacjach, starając się ukierunkować politykę publiczną na bardziej sprawiedliwy i uczciwy rozwój społeczno-przestrzenny.

Jednym z najbardziej interesujących wyników analizy jest zmienna geometria wdrożonych strategii, dążących do osiągnięcia spójności terytorialnej i obszarów miejskich poprzez zastosowanie zintegrowanego podejścia. W wielu przykładach, ze względów społecznych, ekonomicznych ▶▶

Rewitalizacja kompleksu dawnego więzienia Le Murate w historycznym centrum Florencji we Włoszech.

Dolina Wschodzącego Słońca(Saulėtekio slėnis) w Wilnie na Litwie, w której mieszczą się dwa główne uniwersytety, organizacje badawcze, park naukowo-technologiczny i przedsiębiorstwa wykorzystujące zaawansowane technologie.

„Naukowe sąsiedztwo” Robinsbalje w Bremie w Niemczech.

► ROZWÓJ INTELIGENTNY

Wiele miast usiłuje zmienić swoją sytuację, zapewniając fizyczną przestrzeń roboczą z obiektami o charakterze kulturalnym, technologicznym i badawczo-rozwojowym. Należy unikać sytuacji, w których wszystkie miasta tworzą te same klastry, marnując tym samym zasoby. Projekty na rzecz inteligentnego rozwoju mogą stanowić sztuczną zachętę do wznoszenia budynków oraz rozwijania technologii i działań, które nie odzwierciedlają rzeczywistego zapotrzebowania lokalnych społeczności na przestrzeń wykorzystującą zaawansowane technologie. Projekty na rzecz inteligentnego rozwoju powinny obejmować inteligentną specjalizację, a więc łączyć opartą na obszarze logikę odróżniania danego miejsca od terenów konkurencyjnych z budową systemu innowacji. Strategie inteligentnej specjalizacji regionu należy więc powiązać ze strategią na rzecz inteligentnego rozwoju ich głównych ośrodków miejskich.

► ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY

Strategie zrównoważonego rozwoju polegają na przekształceniu ścieżki rozwoju w taki model, w którym do osiągnięcia wyższego stopnia wzrostu gospodarczego wykorzystywanych jest mniej zasobów. Miasta angażują się zazwyczaj w rewitalizację terenów przemysłowych lub w strategię pomagającą przejść na system energii produkowanej bez emisji CO₂. Rewitalizacja terenów poprzemysłowych jest bardzo ważna, bo dzięki niej miasta oszczędzają przestrzeń. Pokazuje także, że grunty są ograniczonym zasobem, który należy poddawać recydingowi i ponownie wykorzystywać. Miasta wolne od emisji CO₂, uczynienie podstawy z energooszczędnego mieszkalnictwa oraz rozwiązania dla

przedsiębiorców i mieszkańców wymagają politycznego zaangażowania, ale także interakcji poprzez wzrost świadomości i rozwój umiejętności. Projekty na rzecz zrównoważonego rozwoju są też ilustracją znaczenia rządów na wielu płaszczyznach. Złożone lub liczne działania zazwyczaj opierają się na skomplikowanych modelach współpracy między zainteresowanymi stronami, a także pomagają je tworzyć.

► ROZWÓJ SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

Jeżeli wzrost ma być gospodarczo i społecznie zrównoważony, musi sprzyjać włączeniu społecznemu, aby docierać do wszystkich warstw społecznych. Absolutnie niezbędnym warunkiem osiągnięcia rozwoju gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu jest podjęcie działań zwalczających ubóstwo i wykluczenie społeczne w celu redukcji dysproporcji w państwach członkowskich i w UE. EFRR musi iść w parze z EFS, aby możliwa była modernizacja systemów kształcenia i szkoleń, zmniejszenie zjawiska przedwczesnego zakończenia edukacji, inwestowanie w infrastrukturę edukacyjną, społeczną, służby zdrowia, a także społeczności. Ostatecznym celem jest wzmocnienie społeczności i poprawa dostępu do usług. Głównymi grupami docelowymi rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu są w wielu przypadkach osoby, o których można powiedzieć, że trudno do nich dotrzeć lub że mają szczególne potrzeby. Warunki mieszkaniowe tych osób mogą prowadzić do ich wycofania się z życia społecznego. Dla osób należących do mniejszości, takich jak: imigranci, Romowie czy osoby niepełnosprawne, bariery uniemożliwiające aktywny udział w życiu społeczności są nawet bardziej złożone.

▶INTELIĞENTNY ROZWÓJ W WIEDNIU

Inkubator przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, wspomagający również rozwój MŚP

„Inteligentny” wcale nie musi oznaczać „duży”! Projekt „Mingo” działa w Wiedniu, a jego budżet wynosi ponad 3 mln EUR, z czego połowa pochodzi z EFRR. Projekt pokazuje, w jaki sposób małe i średnie przedsiębiorstwa mogą wnieść swój wkład w inteligentny rozwój w Europie. Skupia się on na dwóch kwestiach – pomaga młodym przedsiębiorstwom osiągnąć sukces i wspiera innowacyjność przedsiębiorstw prowadzących działalność od dłuższego czasu. Projekt zapewnia zintegrowane wsparcie dla założycieli na rozruch ich przedsiębiorstw oraz opiekę trenera dla małych przedsiębiorstw już prowadzących działalność. W ramach inicjatywy organizowane są także imprezy sprzyjające tworzeniu sieci kontaktów i fundowane są nagrody dla przedsiębiorców, a „egzotyczne” przedsiębiorstwa mogą skorzystać z wielojęzycznych usług. Projekt obejmuje także plan działania na rzecz sąsiedztwa, mający na celu spopularyzowanie lokalnych ulic handlowych i zapewnienie wysokiego standardu lokalnych rynków konsumenckich. Mingo wciąż oferuje także powierzchnię biurową dla osób, które muszą znaleźć siedzibę dla swojego przedsiębiorstwa.

▶WIĘCEJ INFORMACJI

www.mingo.at

▶EKOLOGICZNY WZROST GOSPODARCZY W GANDAWIE

Mniejsze zużycie energii w domach i budynkach w mieście

Aktywne działania na rzecz ochrony środowiska ma w Gandawie długą tradycję, więc nie powinno dziwić, że Gandawa jest pierwszym belgijskim miastem, które wprowadziło własny lokalny plan działania na rzecz klimatu. Miejskie służby ochrony środowiska wystąpiły z nadzwyczajną inicjatywą, której celem jest zmniejszenie zużycia energii w domach i budynkach w mieście. Inspiracją projektu była rosnąca liczba próśb od właścicieli i najemców o poradę dotyczącą energooszczędnej przebudowy domu. Program opracowano więc w taki sposób, aby zmodyfikowana oferta sektora budowlanego wychodziła naprzeciw zapotrzebowaniu gospodarstw. Zachęca się projektantów, wykonawców i społeczność przedsiębiorców do rozwijania przystępnych cenowo rozwiązań technicznych i materiałowych, które poprawiłyby efektywność energetyczną domów. Projekt w znacznym stopniu sprzyja integracji, ponieważ miasto koncentruje wysiłki na najbardziej potrzebujących gospodarstwach, zapewniając wspólny pakiet doradztwa i pomocy na rzecz bardziej zrównoważonego modelu życia.

▶WIĘCEJ INFORMACJI

www.milieuadvieswinkel.be/

▶ROZWÓJ SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU W TERRASSIE

Praca nad integracją imigrantów i spójnością społeczności w jednej z miejskich dzielnic

Plan na rzecz drugiej dzielnicy miasta Terrassa poprawił włączenie społeczne w sąsiedztwie, w którym ryzyko konfliktu jest bardzo wysokie ze względu na szybki i burzący porządek społeczny napływ imigrantów. Za ramy i instrument rewitalizacji dzielnicy posłużyła ustawa o sąsiedztwie regionalnego rządu (Generalitat de Catalunya). Plan, wsparty przez regionalny program rewitalizacji obszarów miejskich, w pojedynczym procesie transformacji połączył działania społeczne z rewitalizacją obszarów miejskich – zmniejszył izolację dzielnicy od pozostałych części miasta i poprawił jej wizerunek, dotąd kojarzony z napięciami i konfliktami. Plan został zrealizowany przy dużym udziale mieszkańców i zakładał przyjęcie przekrojowego podejścia do różnych usług komunalnych.

▶WIĘCEJ INFORMACJI

www.terrassa.cat

►PROZWÓJ SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU I ZINTEGROWANE PODEJŚCIE DO ROZWOJU OBSZARÓW MIEJSKICH

Rewitalizacja obszaru o niekorzystnych warunkach gospodarowania w Budapeszcie – mieszkalnictwo jako główna inwestycja

Projekt dzielnicy Magdolna jest pierwszym w pełni zintegrowanym i wrażliwym na zagadnienia społeczne projektem rewitalizacji na Węgrzech. Celem tego projektu, realizowanego w jednym z najuboższych obszarów Budapesztu, była nie tylko poprawa warunków życia i mieszkalnictwa, ale także zwiększenie poczucia wspólnoty wśród lokalnych mieszkańców. Wiele inwestycji w infrastrukturę twardą uzupełniono licznymi miękkimi projektami, które zmierzały do rozwiązania poważnych problemów społecznych zmarginalizowanych grup tej dzielnicy. Fizycznej poprawie jakości mieszkalnictwa towarzyszyło więc wsparcie na rzecz aktywizacji mieszkańców.

Na razie ukończono dwa etapy projektu. Pierwszy etap zrealizowano w latach 2005–2008 dzięki finansowaniu zapewnionemu przez władze dzielnicy i miasta, podczas gdy drugi etap, zrealizowany w latach 2008–2011, otrzymał wsparcie z EFRR. Te dwa etapy stanowią jednak jedynie początek i są częścią dłuższej strategii rozwoju tej dzielnicy, której wdrażanie potrwa prawdopodobnie 15 lat.

►WIĘCEJ INFORMACJI
www.rev8.hu/eng.php

i środowiskowych, dominują działania interwencyjne oparte na obszarze, zwłaszcza na ubogich obszarach. Fizyczna rewitalizacja jest w dalszym ciągu główną siłą napędową przy budowaniu współpracy wielu zainteresowanych stron na rzecz integracji polityk. Stosunkowo niewiele przykładów pokazuje zintegrowane podejście oparte zarówno na obszarach, jak i na ludziach, a jeszcze mniej – rozwój wymiany finansowania między EFRR a Europejskim Funduszem Społecznym (EFS). Takie podejście powinno być w przyszłości bardziej rozpowszechnione, ponieważ inwestycje w infrastrukturę miejską bez inwestowania w ludzi nie przyniosą trwałych rezultatów.

Miasta udowodniły, że dzięki innowacjom społecznym mogą wiele zmienić. Nie mają jednak umiejętności pozwalających rozwiązać wszystkie widoczne w terenie problemy. Decentralizacja obowiązków z przeniesieniem odpowiedzialności na miasta, większy udział mieszkańców i postępowi decydenci mogą nie wystarczyć w walce z rosnącymi dysproporcjami czy bezrobociem. Należy zaangażować władze regionalne i krajowe, tak aby stały się aktywnymi działaczami, odpowiadającymi za integrację polityki na swoich szczeblach. Miasta muszą otrzymać wsparcie w wymiarze pionowym – od władz regionalnych i krajowych w zakresie ich obowiązków. W pełni rozwinięte zintegrowane podejście może bardziej efektywnie oddziaływać na przyszłość miast, w których to kwestie lokalnego ubóstwa są powiązane z dynamiką polityczną, gospodarczą, społeczną i środowiskową na wyższych szczeblach rządów. Świadczy to o olbrzymim znaczeniu obowiązujących krajowych polityk i programów dotyczących rozwoju obszarów miejskich.

Projekty dowiodły znaczenia rozwijania umiejętności w zakresie innowacyjności i wcielania w życie nowych pomysłów na poziomie lokalnym. Wiedza ta jest często wynikiem programów wymiany, takich jak URBACT, a także współpracy i stopniowego uczenia się. Wzbogacanie się miast o nowe polityki poprzez międzynarodową wymianę i programy kształcenia nie jest zwykłą transakcją wymiany towarów. Nie ma rozwiązań typu „kopiuj i wklej”, nie ma też planów. Decydent musi natomiast zrozumieć, w jaki sposób zapewnić zintegrowany rozwój obszarów miejskich. Proces ten wymaga kluczowej wiedzy zależnej od kontekstu, ponieważ ramy instytucjonalne i zarządzania są w każdym miejscu inne. 50 przykładów stanowi istotne narzędzie pomagające upowszechnić w miastach wiedzę na temat obszarów miejskich.

►WIĘCEJ INFORMACJI

Miasta przyszłości:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/citiesoftomorrow/index_en.cfm

Z przykładami i sprawozdaniem końcowym można się zapoznać na stronie Info regio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/brochures/index_pl.cfm#1

http://www.aeidl.eu/fr/Przykłady_projektów_developpement-territorial/developpement-urbain.html

► MOBILIZACJA EUROPEJSKICH STOLIC

KOMISARZ HAHN WZYWA PREZYDENTÓW MIAST DO WYPROWADZENIA EUROPY Z KRYZYSU

28 lutego komisarz europejski ds. polityki regionalnej, Johannes Hahn, prowadził pierwsze, i prawdopodobnie nieostatnie, bezpośrednie rozmowy między członkami Komisji Europejskiej a przedstawicielami stolic państw UE. Komisarz Hahn wezwał 20 uczestniczących w spotkaniu prezydentów miast do wykazania się przywództwem i wprowadzenia miast na drogę odbudowy i wzrostu gospodarczego. Opowiedział się za większą rolą stolic, będących gospodarczymi i społecznymi lokomotywami Europy. Nawoływał także do nadania wymiarowi miejskiemu znaczącej roli w polityce spójności i we wszystkich politykach UE.

W spotkaniu uczestniczył także komisarz ds. środowiska, Janez Potočnik. Wszyscy prezydenci stolic państw UE – Amsterdamu, Aten, Berlina, Bratysławy, Brukseli, Bukaresztu, Lizbony, Lublany, Luksemburga, Madrytu, Nikozji, Rzymu, Sofii, Sztokholmu, Tallinn, Valletty, Warszawy, Wiednia, Wilna i Zagrzebia (w świetle przystąpienia Chorwacji do UE w lipcu 2013 r.) – podpisali wspólne oświadczenie w sprawie roli stolic i centralnej roli prezydentów tych miast jako siły napędowej zrównoważonego, inteligentnego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Oświadczenie poparło także kilku prezydentów miast, którzy nie mogli uczestniczyć w spotkaniu.

Dialog Komisji Europejskiej i prezydentów europejskich stolic w sprawie wzrostu gospodarczego rozpoczęty

1. Arturas Zuokas (Wilno), 2. Klaus Wowereit (Berlin),
3. Michael Häupl (Wiedeń), 4. Zoran Janković (Lublana),
5. Eberhard van der Laan (Amsterdam), 6. Alexiei Dingli (Valletta),
7. António Luís dos Santos da Costa (Lizbona), 8. Sten Nordin,

(Sztokholm), 9. Komisarz Potočnik, 10. Hanna Gronkiewicz-Waltz (Warszawa), 11. Komisarz Hahn, 12. Yordanka Fandakova (Sofia),
13. Sorin Mircea Oprescu (Bukareszt), 14. Ana Botella (Madryt),
15. Milan Ftáčnik (Bratysława), 16. Milan Bandić (Zagrzeb),
17. Konstantinos Georkatzis (Nikozja), 18. Xavier Bettel (Luksemburg),
19. Yiorgos Kaminis (Ateny), 20. Edgar Savisaar (Tallinn).

W oświadczeniu stwierdzono, że „*stolice to laboratoria, w których trzeba znaleźć rozwiązania dla społecznych i gospodarczych problemów UE*” oraz że „*stolice są siłą napędową innowacyjności i inteligentnego rozwoju, i często stanowią centrum sieci placówek naukowych i oświatowych*”. Co więcej, „*jesteśmy przekonani, że propozycje Komisji w sprawie przekazania miastom szerszych uprawnień w zakresie zarządzania, w tym zarządzania unijnymi funduszami strukturalnymi, mają zasadnicze znaczenie dla zagwarantowania, że wyzwania, przed jakimi stoją miasta, są zrozumiałe i że wdrażane programy wychodzą naprzeciw faktycznym potrzebom*”.

Przed spotkaniem komisarz Hahn powiedział: „*Bez europejskich stolic nie możemy wprowadzić w życie strategii na rzecz rozwoju »Europa 2020«*”. Dlatego wzywam prezydentów stolic, aby wyprowadzili Europę z kryzysu”.

Podczas spotkania komisarz Potočnik podkreślił, że efektywne zarządzanie zasobami naturalnymi w obszarach miejskich jest kluczowe dla zdrowia i jakości życia wszystkich obywateli w coraz bardziej ograniczonym, globalnym środowisku. Miasta odegrają decydującą rolę we wdrażaniu niedawno przyjętego przez Komisję siódmego planu działań na rzecz ochrony środowiska.

W kontekście reformy polityki spójności, nad którą trwają obecnie dyskusje, Komisja Europejska przedstawiła szereg wniosków mających na celu lepszą realizację inwestycji na obszarach miejskich. Kładą one nacisk na zintegrowanie podejście w kształtowaniu polityki. Komisja zaproponowała przekazanie miastom większych uprawnień i umożliwienie testowania nowych podejść, tak aby wyjść naprzeciw nowym gospodarczym, środowiskowym i społecznym wyzwaniom.

► WIĘCEJ INFORMACJI

Sprawozdanie „Miasta przyszłości”:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/citiesoftomorrow/citiesoftomorrow_final_pl.pdf

Zrównoważony rozwój obszarów miejskich w ramach polityki regionalnej:

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/urban/index_pl.cfm

Sztandarowe projekty dotyczące obszarów miejskich:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/mayors/2013/projects_en.cfm

▶ INSTRUMENTY FINANSOWE

PROGRAMY NOWEJ GENERACJI NA LATA 2014-2020

Instrumenty finansowe uległy rozszerzeniu i zyskały na znaczeniu w obecnym okresie funduszy strukturalnych, obejmującym lata 2007-2013, i w kolejnych wieloletnich ramach finansowych (WRF) na lata 2014-2020 można oczekiwać dalszego wzrostu ich rozmiaru i wagi.

Uważa się, że programy operacyjne w kolejnych WRF na lata 2014-2020 będą bardziej ukierunkowane na wyniki i będą się skupiały na mniejszej liczbie kluczowych celów tematycznych, opartych na celach strategii „Europa 2020”. Założenie to ma zostać spełnione m.in. poprzez właściwe wykorzystanie instrumentów finansowych. Opracowano uaktualniony i kompletny zbiór przepisów i zasad odnoszących się do instrumentów finansowych, zarówno w nowych rozporządzeniach dotyczących instrumentów strukturalnych UE, jak i nowych rozporządzeniach finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego UE.

Poniżej przedstawiono ogólny zarys zadań instytucji zarządzających podczas opracowywania i wdrażania instrumentów finansowych programów nowej generacji.

Ocena *ex ante* i programowanie

Podstawę wkładów programów operacyjnych na rzecz instrumentów finansowych powinny stanowić oceny *ex ante* każdego instrumentu finansowego. Powinny one określić luki rynkowe lub nieoptymalne sytuacje inwestycyjne, szacowaną wysokość i zakres inwestycji publicznych koniecznych w latach 2014-2020 oraz rodzaje niezbędnych instrumentów finansowych.

Oceny mogą odbywać się etapami, jednak w każdym przypadku należy je zakończyć zanim instytucje zarządzające zdecydują się przekazać wkład na rzecz instrumentów finansowych.

Oceny *ex ante* należy przedłożyć komitetowi monitorującemu stosownego programu operacyjnego w celach informacyjnych. Streszczenie wyników i konkluzji ocen *ex ante* należy opublikować, pod nadzorem instytucji zarządzających, w terminie trzech miesięcy od zakończenia dokonywania ocen.

Instytucje zarządzające mogą skorzystać z opcji włączenia do programów oddzielnej osi priorytetowej na rzecz wkładów do instrumentów finansowych tworzonych na szczeblu UE,

zarządzanych pośrednio lub bezpośrednio przez Komisję Europejską (do tej osi priorytetowej można zastosować stawkę współfinansowania wynoszącą maksymalnie 100%). Instytucje zarządzające mogą także skorzystać z opcji włączenia do programów oddzielnej osi priorytetowej na rzecz instrumentów finansowych zarządzanych na szczeblu krajowym lub regionalnym w ramach wspólnego zarządzania (stawka współfinansowania wzrośnie wtedy o 10%).

W przypadku, gdy instytucje zarządzające zamierzają przeznaczyć oddzielną oś priorytetową na rzecz instrumentów finansowych, należy z wyprzedzeniem przeprowadzić pierwszy etap stosownej oceny *ex ante* z myślą o przedstawieniu właściwych danych szacunkowych na temat całkowitej kwoty przedmiotowej osi priorytetowej.

Wdrażanie instrumentów finansowych, zarządzanie nimi i kontrola nad nimi

Podczas wdrażania instrumentów finansowych instytucje zarządzające mogą skorzystać z dwóch opcji:

- mogą albo wnieść wkłady na rzecz instrumentów finansowych tworzonych na szczeblu UE i zarządzanych bezpośrednio lub pośrednio przez Komisję, takich jak: inicjatywa COSME na rzecz MŚP, program „HORYZONT 2020” na rzecz badań i innowacji, instrument „Łącząc Europę” na rzecz infrastruktury, fundusz gwarancyjny na rzecz sektora kultury i sektora kreatywnego itp.
- albo wnieść wkłady na rzecz instrumentów tworzonych na szczeblu krajowym, regionalnym, międzynarodowym lub transgranicznym, zarządzanych albo bezpośrednio przez samą instytucję zarządzającą w przypadku pożyczek i gwarancji albo pod jej nadzorem.

W przypadku, gdy instrumenty finansowe zarządzane są pod nadzorem instytucji zarządzających, instytucje te lub ich należycie umocowani przedstawiciele muszą zawrzeć umowy o finansowanie z wybranymi instytucjami pośrednictwa finansowego. Takimi instytucjami pośrednictwa finansowego mogą być istniejące lub nowe podmioty prawne, EBI, inne międzynarodowe instytucje finansowe lub inne właściwe organy.

Pod nadzorem instytucji zarządzających na każdym etapie wdrażania instrumentów finansowych należy zapewnić ich zgodność z obowiązującymi unijnymi i krajowymi przepisami, w tym prawem o zamówieniach publicznych i pomocy państwa.

Wkłady z programów na rzecz instrumentów finansowych – płatności okresowe

Płatności z programów operacyjnych na rzecz instrumentów finansowych należy podzielić na etapy. Kwoty uwzględnione w każdym składanym do Komisji wniosku o płatność okresową nie mogą przekraczać 25% całkowitej kwoty przekazanej na rzecz instrumentu finansowego na podstawie stosownej umowy o finansowanie.

Wnioski o płatność okresową będą możliwe jedynie w przypadku, gdy określony procent kwot wcześniej wniesionych na rzecz instrumentów finansowych został wypłacony odbiorcom końcowym lub przekazany na gwarancje.

Sprawozdawczość instytucji zarządzających

Institucje zarządzające mają obowiązek przedkładania Komisji rocznych sprawozdań dotyczących wdrażania każdego instrumentu finansowego, obejmujących płatności lub gwarancje przekazane na rzecz odbiorców końcowych, osiągnięte przychody, uzyskany mnożnik itp. Sprawozdania o instrumentach finansowych należy dołączyć do rocznych sprawozdań z realizacji odnoszących się do odpowiednich programów operacyjnych.

Komisja ma obowiązek, począwszy od 2016 r., sporządzania co roku streszczeń rocznych sprawozdań z wdrażania instrumentów finansowych, przedłożonych przez instytucje zarządzające.

Zamknięcie programów operacyjnych i ponowne wykorzystanie zasobów wynikających ze wsparcia w ramach instrumentów strukturalnych UE

W sprawozdaniu końcowym instytucje zarządzające muszą przedstawić wydatki kwalifikowalne w ramach instrumentów finansowych w momencie zamknięcia programu. Wydatki kwalifikowalne w momencie zakończenia programu będą uwzględniały kwoty faktycznie wypłacone odbiorcom końcowym lub przekazane na rzecz gwarancji, dopłat do oprocentowania i dopłat na opłaty gwarancyjne, a także kwalifikowalne koszty lub opłaty administracyjne.

Odsetki i inne przychody uzyskane z wkładów z programów operacyjnych na rzecz instrumentów finansowych, a także zasoby zwrócone instytucjom zarządzającym do końca okresu kwalifikowalności, należy reinwestować w te same lub inne instrumenty finansowe, zgodne z celami programu operacyjnego. Ta sama zasada będzie się także stosować do przychodów i zwrotów z kapitału odnoszących się do instrumentów

POŻYCZKI CDFI (COMMUNITY DEVELOPMENT FINANCE INSTITUTIONS, INSTYTUCJE FINANSUJĄCE ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI) DLA MŚP I PRZEDSIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH

REGION YORKSHIRE I HUMBER, WIELKA BRYTANIA

CDFI wykorzystują dotacje EFRR do udzielania niewielkich pożyczek na kwotę 1 000 – 50 000 GBP (1 180 – 59 000 EUR) MŚP i przedsiębiorstwom społecznym, które nie mają dostępu do podstawowych źródeł finansowania. Do chwili obecnej 166 przedsiębiorstwom udzielono pożyczek z EFRR w wysokości ok. 4 mln GBP (4,7 mln EUR) i stworzono lub zachowano 159 miejsc pracy. Jednym z beneficjentów jest Doncaster Refurnish, przedsiębiorstwo społeczne, które odnawia ofiarowane im meble i inne artykuły gospodarstwa domowego i odsprzedaje je lokalnie.

finansowych przez okres ośmiu lat od zakończeniu okresu kwalifikowalności. Państwa członkowskie i instytucje zarządzające muszą podjąć wszelkie niezbędne działania, aby zagwarantować prawidłowe stosowanie tych zasad.

► WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_pl.pdf

▶ WIADOMOŚCI

[WIADOMOŚCI W SKRÓCIE]

PROJEKT PILOTAŻOWY NA RZECZ ROMÓW

15 marca, jednocześnie w Moldava nad Bodvou na Słowacji i w Brukseli w Belgii, odbyła się konferencja, współorganizowana przez DG ds. Polityki Regionalnej, Regionalne Centrum Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju w Bratysławie i Bank Światowy, pt. „From pilots to outcomes: Evidence-Based Lessons on the Socio-Economic Inclusion of Roma Communities” („Od programu pilotażowego do wyników: oparte na dowodach wnioski ze społeczno-gospodarczej integracji społeczności romskich”).

Podczas konferencji przedstawiono wyniki trzyletniego programu pilotażowego finansowanego przez Parlament Europejski, mającego na celu społeczno-gospodarczą integrację Romów. Projekt realizowany był w pięciu państwach członkowskich UE i w Macedonii i obejmował takie obszary, jak: wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem, własna działalność gospodarcza dzięki mikrokredytom, informowanie i podnoszenie świadomości, a także narzędzia służące do gromadzenia danych oraz monitorowania i oceny wyników. Przedstawiciele głównych instytucji unijnych, organizacji międzynarodowych, Romów, mieszkańców osady romskiej w Moldava nad Bodvou oraz badacze i eksperci dyskutowali na temat zaleceń w dziedzinie edukacji, zatrudnienia, mieszkalnictwa, zdrowia, społeczeństwa obywatelskiego i równouprawnienia. Sesję końcową poświęcono roli funduszy strukturalnych we wdrażaniu krajowych strategii integracji Romów na podstawie doświadczeń płynących z okresu programowania środków z funduszy strukturalnych 2007-2013.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

Projekt pilotażowy KE-UNDP na rzecz Romów: Strona poświęcona narzędziom i metodom monitorowania wyników i gromadzenia danych:

<http://www.akvo.org/rsr/project/638/>

Strona projektu pilotażowego KE dotyczącego integracji Romów:

http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/roma/events_en.cfm

KONKURS FOTOGRA- FICZNY 2013 „EUROPE IN MY REGION”

(„EUROPA W MOIM
REGIONIE”)

Po ogromnym sukcesie pierwszej edycji z 2012 r. konkurs fotograficzny „Europe in My Region 2013” odbędzie się tego lata. Tak jak poprzednio, konkurs fotograficzny będzie prowadzony za pośrednictwem strony Komisji Europejskiej na portalu Facebook. Zgłoszenia można przysyłać od początku czerwca do połowy sierpnia. Nagrody zostaną wręczone zwycięzcom w październiku podczas wydarzenia OPEN DAYS 2013.

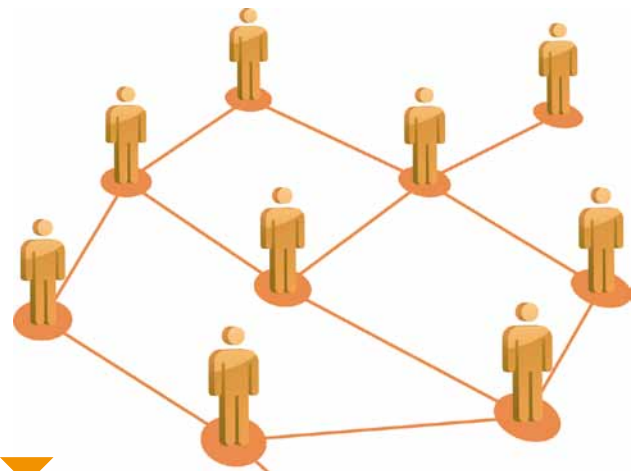

▶ OPEN DAYS 2013

OPEN DAYS 2013 odbędą się w Brukseli w dniach 7-11 października pod hasłem „Europe's regions and cities taking off for 2020” („Europejskie regiony i miasta startują w kierunku 2020 r.”). Zorganizowanych zostanie ok. 90-100 warsztatów i wystawa „100 EUrban solutions” („100 unijnych rozwiązań dla obszarów miejskich”).

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/peace/index_en.cfm

▼ KONFERENCJA INIO-INFORM 2012

W dniach 3-4 grudnia 2012 r. w La Plaine Saint Denis w Paryżu odbyła się pierwsza wspólna konferencja sieci osób odpowiedzialnych za komunikację – pracowników Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (INFORM) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (INIO).

Ponad dwieście osób odpowiedzialnych za komunikację z całej Europy spotkało się, aby dyskutować o możliwości bliższej współpracy funduszy i wspólnych działań komunikacyjnych w obszarze polityki spójności. Dwudniowa konferencja pokazała, że wśród uczestników panuje powszechna zgoda na temat wartości dodanej koordynacji działań komunikacyjnych pomiędzy funduszami i, w miarę możliwości, wspólnego prowadzenia kampanii informacyjnych.

W grudniu 2013 r. podczas dużej konferencji poświęconej komunikacji, pt. „Telling the story 2.0” („Opowiem Ci historię 2.0”) podkreślone zostanie znaczenie informowania o osiągnięciach polityki spójności UE i przedstawione zostaną dobre praktyki w zakresie komunikacji.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

Pełne informacje, w tym prezentacje, dostępne są pod adresem: http://ec.europa.eu/regional_policy/informing/events/201212/index_en.cfm

QUADRO DE REFERÊNCIA ESTRATÉGICO NACIONAL
NACIONAL
2014-2020

O QREN DOCUMENTOS PROJETOS PROGRAMAS OPERACIONAIS 2014-2020

Escolhas QREN Voltar à lista de escolhas

Geografia QREN

REDE DE TRANSPORTES COLECTIVOS SUSTENTÁVEIS DE SERPA

AVISOS (CANDIDATURAS)

17 Candidaturas abertas

Base de Dados com informações atualizadas

O QREN EM NÚMEROS

Projetos aprovados
0 4 7 9 9 6

Notícias

2014-05-13 Ilumina abre candidaturas

Programa Operacional

Alerta

Elas: Cordeiro Local e Urbana

Domínio de Intervenção: Mobilidade Terrestre

Região de Intervenção: Alentejo

Fundo: FEDER

Beneficiário: Município de Serpa

Data de Apreciação: 02/13/2019

Data de Contrato: 25/04/2019

Custo Total: €480,200.85

Custo Total Elegível: €436,270.00

Participação Comunitária: €370,829.50

▼ PORTUGALSKIE I WŁOSKIE STRONY INTERNETOWE PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH PROJEKTÓW FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UE

Ruszył nowy portugalski portal prezentujący największe wybrane projekty częściowo finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności oraz programu europejskiej współpracy terytorialnej w okresie 2007-2013.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

Projekty można przeglądać regionami lub programami:

<http://www.qren.pt/np4/projetos>

Podobna strona poświęcona wykorzystaniu środków istnieje we Włoszech:

<http://www.opencoesione.gov.it/>

▶ WASZYM ZDANIEM

POLITYKA SPÓJNOŚCI Z PERSPEKTYWY KRAJOWEJ I REGIONALNEJ

Panorama
czeka na
Państwa
komentarze!

W dziale „Waszym zdaniem” magazynu „Panorama” kluczowi krajowi i regionalni beneficjenci polityki spójności mogą wyrazić opinię na temat praktycznych efektów polityki europejskiej na szczeblu lokalnym, a także podzielić się wrażeniami dotyczącymi bieżących osiągnięć i sukcesów lub spostrzeżeniami na temat przygotowań do kolejnego okresu programowania.

W 27 państwach członkowskich UE istnieje ponad 270 regionów, a każdy z nich ma swoją specyficzną historię gospodarczą i kulturową oraz potrzeby w tym zakresie. Dlatego tak ważne jest, aby decydenci, administratorzy i urzędnicy wszystkich szczebli mieli świadomość rzeczywistego wpływu, jaki polityka spójności wywiera na zwykłych obywateli.

W tej edycji „Panoramy” zamieszczono opinie czterech państw członkowskich i regionów, które już teraz myślą o planach do zrealizowania w ramach funduszy strukturalnych w kolejnym okresie programowania 2014-2020. W stosunku do przyszłej realizacji programów Austria prezentuje podejście zakładające partnerstwo na szczeblu krajowym, natomiast Anglia przedstawia w skrócie plany realizacji przedsięwzięć dzięki partnerstwu lokalnemu. Region Midi-Pyrénées zamierza skoncentrować wysiłki na inteligentnej specjalizacji, a Toskania zwrócić uwagę na szereg konkretnych tematów.

„Panorama” zaprasza do dzielenia się swoimi opiniami w tej kwestii. Zostaną one opublikowane w kolejnych wydaniach magazynu:

▶ regio-panorama@ec.europa.eu

▶ FRANCJA

▶ REGION MIDI-PYRÉNÉES – INTELIGENTNA SPECJALIZACJA SEDNEM PRIORYTETÓW POLITYCZNYCH

Ponieważ region Midi-Pyrénées przoduje w innowacyjności i 4,2% PKB przeznacza na badania i rozwój, nie może dziwić, że innowacyjność i konkurencyjność stanowią sedno polityki regionu w zakresie rozwoju gospodarczego. Cele strategii „Europa 2020” aktywnie wyznaczają kierunek działania programów na lata 2014-2020, gwarantując, że odpowiedź na wyzwania jest ważnym priorytetem przekrojowym.

Region Midi-Pyrénées opracował regionalną strategię na rzecz innowacyjności (RIS) w 2009 r. Jej realizacja jest koordynowana wspólnie przez region i rząd. Strategia wprowadza system zarządzania, który bez zastrzeżeń przyjęły zainteresowane strony w regionie. Dzięki temu w całym regionie nastąpił wzrost gospodarki innowacyjnej i opartej na wiedzy. W okresie 2007-2011 na ten cel przeznaczono 640000000 EUR pomocy publicznej w formie zachęt.

Przedstawiona właśnie propozycja inteligentnej specjalizacji obszaru stanowi nowy kamień milowy dla regionu. Specjalizacja skupi się bezpośrednio na mocnych stronach i możliwościach rozwoju, wskazanych w analizie regionalnej i w sprawozdaniu okresowym z realizacji RIS. Dokumenty te sporządzono jesienią 2012 r., po przeprowadzeniu szerokich konsultacji społecznych. W kręgu zainteresowań znajdują się inteligentne systemy branżowe, poprawa jakości otoczenia i metod produkcji, zrównoważony rozwój energii, zaawansowane materiały, rak, uzależnienia, inżynieria komórkowa i medycyna regeneracyjna.

Region Midi-Pyrénées wspiera strategiczne projekty, przedsięwzięcia i wspólne działania publiczne mające na celu wzmocnić potencjał regionu w zakresie innowacji i promować gospodarkę opartą na wiedzy w kontekście globalizacji. Angażuje się także w dokonywanie ciągłej oceny doświadczeń innych regionów.

Platforma mikro- i nanotechnologii w LAAS-CNRS na Uniwersytecie Tuluzie III – Paul Sabatier.

W ramach analizy porównawczej region Midi-Pyrénées zaproponował partnerom europejskiego regionu Pirenejów i Morza Śródziemnego, na którego czele obecnie stoi, wdrożenie „Euro-Regional Innovation Strategy” („Euro-regionalnej Strategii na rzecz Innowacyjności”). Będzie to przetomowa

europejska inicjatywa, w ramach której proces zintegrowanego rozwoju obszaru, zakładający współpracę regionów Midi-Pyrénées, Langwedocja-Roussillon, Katalonii i Balearów, skoncentruje się na trzech sektorach priorytetowych (na wodzie, e-zdrowiu oraz żywności i rolnictwie).

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
www.midipyrenees.fr

**Departament Spraw Europejskich
 i Zdecentralizowanej Współpracy**
 Region Midi-Pyrénées

▶ AUSTRIA

▶ STOSOWANIE PARTNERSKIEGO PODEJŚCIA

PRZYGOTOWANIA
 AUSTRII DO OKRESU
 2014-2020

W Austrii ruszyły przygotowania do okresu 2014-2020 w odniesieniu do programów operacyjnych i umów o partnerstwie. Oba te elementy są strategiczne we wzajemnych relacjach na szczeblu krajowym i unijnym.

W ramach Austriackiej Konferencji w sprawie Planowania Przestrzennego (ÖROK) opracowywana jest umowa o partnerstwie pt. „STRAT.AT 2020” w zakresie wykorzystania w Austrii europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w latach 2014-2020. Będzie ona stanowiła wspólną platformę dla rządu centralnego i rządów federalnych, rad miejskich i lokalnych oraz partnerów społecznych. W tym celu rozpoczęto wdrażanie osobnej procedury, którą opracowano po to, aby zapewnić udział wszystkich stosownych zainteresowanych

W procedurze „STRAT.AT 2020” zastosowano podejście szeroko pojętego partnerstwa.

stron i grup interesu. Ostateczny dokument uwzględnia wyniki procedur uzupełniających („procedury parasolowe”) i procedur zintegrowanych (programowanie właściwe ze względu na fundusze/„podprocedury”).

W procedurze „STRAT.AT 2020” zastosowano podejście szeroko pojętego partnerstwa. Struktura procedury pozwala na udział (i wsparcie) strategicznych partnerów w jej wspólnym rozwijaniu. Oficjalny początek wdrażania procedury nastąpił podczas pierwszego publicznego forum „STRAT.AT 2020”, które odbyło się w kwietniu 2012 i w którym udział wzięło 250 zainteresowanych stron. Fora są otwarte dla wszystkich podmiotów zainteresowanych polityką spójności i rozwojem obszarów wiejskich (partnerów wdrażających programy, partnerów gospodarczych i społecznych, rad miejskich i lokalnych, dostawców usług pośrednich, organizacji pozarządowych, ekspertów/przedstawicieli nauki itp.). Drugie forum poświęcone było 11 celom tematycznym europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Przewiduje się organizację jeszcze dwóch forów.

Podstawowym założeniem w Austrii jest szeroki, przejrzysty i funkcjonalny udział wszystkich zainteresowanych stron. Dzięki wykorzystaniu grup docelowych będzie można ukierunkować działania na poszczególne kwestie na wspólnej płaszczyźnie stosownych europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. W okresie od listopada 2012 r. do lutego 2013 r. zorganizowano 15 spotkań grup docelowych, podczas których poruszano takie zagadnienia jak: rozwój, wymiar miejski, usługi socjalne, różnorodność biologiczna/ochrona i współpraca/EWT (europejska współpraca terytorialna). Wnioski ze spotkań zostały włączone do opracowywanej procedury „STRAT.AT 2020” i stanowią cenny wkład w stosowne procesy programowania. Podniesiono także kwestię podejścia do horyzontalnych celów. Wydano także oświadczenia w sprawie znaczenia europejskiej współpracy terytorialnej (pełną listę grup docelowych oraz dokumenty z wnioskami można zobaczyć na oficjalnej, wyłącznie niemieckojęzycznej, stronie „STRAT.AT 2020” pod adresem www.stratat2020.at).

Jeśli chodzi o treść, największe znaczenie ma związek z poszczególnymi procesami programowania oraz połączenie podejścia odgórnego z oddolnym. Poza koordynacją europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w skrócie przedstawiona zostanie także integracja polityk (współfinansowanych) w ramach tych funduszy z różnymi obszarami polityki krajowej i regionalnej. Polityki te są zawsze postrzegane w kontekście bardziej kompleksowej strategii lub spektrum finansowania. Taki przykład płynie z Austrii, w szczególności w odniesieniu do funduszy strukturalnych, w której, z powodu programów ograniczonych pod względem rozmiarów, najważniejszym warunkiem efektywnego wdrażania tych środków w regionach jest zasada proporcjonalności.

Projekt umowy o partnerstwie poddany zostanie internetowym konsultacjom społecznym w czerwcu/lipcu 2013 r. Będzie to drugi taki proces po wstępnych konsultacjach społecznych, które miały miejsce zeszłego lata. Jeżeli okaże się to możliwe, planuje się złożenie umowy „STRAT.AT 2020” jeszcze w 2013 r., razem ze wszystkimi programami operacyjnymi.

Całą procedurę można śledzić na stronie www.stratat2020.at (oficjalna, wyłącznie niemieckojęzyczna, strona STRAT.AT 2020) lub www.oerok.gv.at (oficjalna, wyłącznie niemieckojęzyczna, strona ÖROK).

Dr. Diane C. Tiefenbacher

Biuro Austriackiej Konferencji w sprawie Planowania Przestrzennego (ÖROK)/Koordinacja europejskich funduszy strukturalnych i „STRAT.AT 2020”

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
www.oerok.gv.at

▶ WIELKA BRYTANIA

▶ **LOKALNE PARTNERSTWA KLUCZOWE DLA SYSTEMU UDZIELANIA FINANSOWANIA W ANGLII**

Lata 2014-2020 będą dla Anglii okresem znaczącej zmiany w systemie udzielania finansowania w ramach EFRR. W miejsce regionalnych granic, programów i struktur demarkacyjnych EFRR, które zniechęcały do dodatkowych inwestycji z odrębnych wspólnych funduszy strategicznych, powołany zostanie nowy, elastyczny krajowy program wspólnych funduszy strategicznych na rzecz wzrostu gospodarczego Anglii. Co jest źródłem tych zmian i jakie wynikają z nich w praktyce konsekwencje dla polityki spójności?

W ciągu ostatnich dwóch lat krajobraz administracyjny Anglii uległ znacznym przekształceniom. Źródłem tej transformacji jest przekonanie, że jeżeli stymulowanie wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy ma wychodzić naprzeciw rzeczywistości, w której funkcjonują lokalne gospodarki w naszych miastach, miasteczkach i wsiach, to zasada ta musi mieć zastosowanie także do organizacji instytucji. W miejsce regionalnych granic i instytucji, na podstawie lokalnie wytyczonych stref gospodarczych, powołano 39 lokalnych partnerstw z przedsiębiorstwami, powstałych z ich inicjatywy. Celem tych partnerstw jest zrzeszenie liderów biznesu i przywódców społecznych na rzecz zrównoważonego wzrostu gospodarczego i wzrostu zatrudnienia w sektorze prywatnym. To właśnie te 39 lokalnych partnerstw z przedsiębiorstwami będzie stanowiło podstawę systemu udzielania wsparcia w Anglii w ramach wspólnych funduszy strategicznych w latach 2014-2020.

Wsparcie w ramach EFRR pomogło Xeros Ltd, przedsiębiorstwu typu spin out zrzeszonemu z University of Leeds, opracować proces prania za pomocą koralików polimerowych. Firma zatrudnia obecnie w Sheffield dwadzieścia osób – naukowców, inżynierów i personel pomocniczy.

Ponadto zamierzamy wprowadzić program UE na rzecz wzrostu gospodarczego na szczeblu krajowym, obejmujący w 100% EFRR, EFS i część EFRROW, z którego środki zostaną rozdystrybuowane do 39 angielskich lokalnych partnerstw z przedsiębiorcami na podstawie strategii opracowanych przez lokalnych partnerów. Uproszczona administracja w rządzie centralnym pozwoli lokalnym partnerstwom z przedsiębiorstwami i lokalnym partnerom na maksymalizację nowych, elastycznych możliwości udostępnionych na okres 2014-2020, łączących EFRR, EFS i EFRROW w jeden pakiet inwestycyjny oparty na rozdziale środków na te obszary. Inwestycje w ramach wspólnych funduszy strategicznych będą zintegrowane z krajowymi i lokalnymi politykami i inicjatywami, tak aby maksymalnie poprawić wyniki gospodarcze, finansowe i w zakresie publicznych/prywatnych interesów.

Całościowe wykorzystanie wspólnych funduszy strategicznych będzie kluczowe, ponieważ połączy na szczeblu lokalnym cele strategii „Europa 2020” i krajowy program reform. Ta inicjatywa, w połączeniu ze swobodą realizacji tematycznych/sektorowych projektów na dowolnym obszarze geograficznym, jest obietnicą ambitnego i innowacyjnego modelu wspólnych funduszy strategicznych w Anglii w latach 2014-2020.

David Morrall

Kierownik Wydziału ds. Polityki EFRR na lata 2014-2020
Ministerstwo Społeczności i Samorządu

Middleport Pottery w Stoke-on-Trent przechodzi transformację, dostarczając lokalnym kreatywnym przedsiębiorstwom przestrzeń do pracy oraz stając się nową atrakcją turystyczną dla zwiedzających, którzy pragną zobaczyć kulisy pracy ostatniej w Wielkiej Brytanii, wciąż działającej fabryki ceramicznej powstałej w czasach wiktoriańskich.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

www.gov.uk/browse/business/funding-debt/european-regional-development-funding

▶ WŁOCHY

▶ PODEJŚCIE TOSKANII DO OKRESU PROGRAMOWANIA 2014-2020

Nowy etap planowania finansowego UE dzieje się w ważnym dla naszej historii okresie. Stan włoskich finansów publicznych pokazuje, że w nadchodzących latach środki finansowania z UE będą odgrywały fundamentalną rolę w inwestowaniu i, w konsekwencji, w stymulowaniu konkurencyjności.

Strategia „Europa 2020” jasno pokazuje drogę naprzód. Dla Toskanii oznacza to dążenie do rozwoju *inteligentnego*, osiągalnego poprzez inwestycje w edukację, badania i innowacje, *zrównoważonego*, osiągalnego dzięki skupieniu się na sprawach związanych ze środowiskiem i z wykorzystaniem gruntów oraz na energii, a także *sprzyjającego włączeniu społecznemu*, osiągalnemu poprzez skoncentrowanie się na tworzeniu miejsc pracy i zmniejszeniu ubóstwa.

Nie wystarczy już tylko szybko i dogodnie wydawać zasoby unijne. Toskania osiąga lepsze wyniki niż większość innych regionów w kraju. Jednak łatwo można dostrzec jej problemy z infrastrukturą i z kwestiami związanymi z szeroko pojętym wzrostem gospodarczym. Będziemy musieli wybrać działania priorytetowe o dużym wpływie, biorąc na siebie odpowiedzialność za takie skoncentrowanie funduszy UE, które pozwoli osiągnąć realne i wymierne rezultaty podlegające ocenie.

W tym celu Toskania zamierza skupić politykę spójności w okresie 2014-2020 na trzech tematach przekrojowych:

- **Osobach młodych** i zintegrowanym projekcie *Giovanisi* (młodzi ludzie – tak!) – szeregu możliwości dla młodych ludzi, finansowanych ze środków regionalnych, krajowych i unijnych, obejmujących m.in. wsparcie na szkolenia i na zakładanie nowych przedsiębiorstw oraz pomoc dla osób nabywających nieruchomości po raz pierwszy;
- **Sieciach miejskich** (w celu stymulowania konkurencyjności, społecznej innowacyjności i chęci do eksperymentowania);
- **Obszarach wewnętrznych** (na podstawie działań z zakresu turystyki, rolnictwa i leśnictwa, a także gospodarki ekologicznej).

Skupiając się na tych trzech głównych obszarach, Toskania koncentruje się na następujących priorytetach:

- inwestowaniu w wymianę badań i technologii w celu zwiększenia roli branży produkcyjnej;
- zapewnieniu całej Toskanii dostępu do Internetu szerokopasmowego i ułatwieniu komunikacji internetowej z administracją publiczną;
- zwiększeniu dostępności kredytów, w tym mikrokredytów;
- rozwijaniu konkurencyjności łańcucha dostaw sektora rolno-spożywczego w celu pobudzenia wymiany

Prezydent regionu Toskanii, Enrico Rossi, z transparentem projektu wspierającego osoby młode Giovanisi.

pokoleń, a także w celu stymulowania zrównoważonego rozwoju środowiska;

- zapewnieniu zrównoważonej energii poprzez rozwinięcie wyspecjalizowanych technologicznie sektorów;
- rewitalizacji podupadłych obszarów, zapobieganiu brakowi stabilności hydrogeologicznej, przystosowaniu do zmian klimatycznych, ochronie tradycyjnego krajobrazu i różnorodności biologicznej;
- zapewnieniu lepszej i bardziej dostępnej mobilności;
- sprzyjaniu zapotrzebowaniu na wykwalifikowanych pracowników i większej wydajności MŚP;
- wspieraniu działań na rzecz włączenia społecznego;
- przeciwdziałaniu zjawisku przedwczesnego zakończenia edukacji;
- inwestowaniu w platformę na rzecz odrodzenia tradycji kulturowych Toskanii.

Aby umożliwić możliwie najlepszy początek kolejnego okresu programowania, obejmującego lata 2014-2020, region Toskanii dokonał również przeglądu wewnętrznych mechanizmów działania i stworzył „sterownię” (czyli grupę koordynacyjno-sterującą), która zrzesza instytucje zarządzające wszystkimi funduszami strukturalnymi. Pozwoli to zapewnić spójność w programowaniu i określić priorytety zarówno na etapie projektu, jak i realizacji.

Enrico Rossi
Prezydent regionu Toskanii

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
www.regione.toscana.it

▶ MALTA

▶ NOWY TERMINAL DLA PROMÓW

POBUDZI TRANSPORT I TURYSTYKĘ MIĘDZY WYSPAMI

Łączny koszt:
10 868 000 EUR
Wkład UE:
8 800 000 EUR

Dzięki wsparciu z Funduszu Spójności UE w przystani Ćirkewwa na Malcie zbudowano nowoczesny terminal dla promów. Nowy terminal na północnym krańcu wyspy poprawi jakość usług dla osób dojeżdżających do pracy, zwłaszcza mieszkańców wyspy Gozo, pobudzi turystykę i ruch towarowy, a także wesprze gospodarkę.

Terminal dla promów w przystani Ćirkewwa jest częścią transeuropejskiej sieci transportowej Malty. Kluczowym celem projektu jest zmniejszenie zatłoczenia w terminalu Ćirkewwa oraz poprawa sieci transportowej pomiędzy maltańskimi wyspami. Regularne promy Ro-PAX kursują między terminalem dla promów Ćirkewwa a portem Mgarr na wyspie Gozo, rocznie przewożąc blisko dwa miliony pojazdów i cztery miliony pasażerów. Latem z portu Ćirkewwa odpływają także statki wycieczkowe na wyspę Comino oraz zorganizowane wycieczki dla nurków.

W nowym terminalu dla promów modernizowane jest także istniejące nabrzeże – dobudowano trzecią przystań w północnej części nabrzeża, a także wzniesiono nowe budynki i zbudowano nowe drogi. Prowadzone są także ogólne prace modernizacyjne. Nowe obiekty obejmują budynek obsługi pasażerów, a także schodnie pasażerskie i giętkie trapy prowadzące na statek. Wybudowano także miejsca rozładunku dla pojazdów, parkingi samochodowe oraz przystanki końcowe dla autokarów i transportu publicznego. W celu rozładunku korków usprawniono dojazd do portu poprzez budowę nowych dróg objazdowych i dojazdowych łączących się z siecią głównych dróg.

Usprawnienie ruchu

Nowa infrastruktura spowoduje wzrost wydajności i zapewni ochronę przed niekorzystnymi warunkami pogodowymi. Pozwoli też osiągnąć wysoki poziom bezpieczeństwa

i komfortu, a także lepszą jakość usług pasażerskich i ruchu towarowego w porcie Ćirkewwa. Przewiduje się, że dzięki zwiększonej przepustowości, terminal usprawni ruch pasażerski i pojazdów, pozwoli skrócić czas podróży i zwiększy wydajność transportu.

Korzyści dla gospodarki

Na budowę nowego terminalu przeznaczono 12 mln EUR. Inwestycja pozwoli poprawić jakość podróży i ułatwi dostęp do wyspy Gozo, zmniejszając jej izolację. Rozwój umożliwi też łatwiejszy napływ turystów na wyspę Gozo, co ma duże znaczenie dla gospodarki regionu. Inwestycja uwolni potencjał regionu w zakresie biznesu i poprawi jakość życia zarówno mieszkańców wyspy Gozo, jak i zwiedzających.

Wydajność energetyczna

Nowy budynek terminalu mieści jedno z największych na Malcie kolektory fotowoltaiczne. Kolejną nowością jest montaż turbin wiatrowej w południowej części portu. Dzięki tym instalacjom, a także innym energooszczędnym działaniom, terminal w znacznym stopniu będzie wykorzystywał ekologiczną energię i zredukuje własny ślad węglowy. „Obiekty te zostały tak zaprojektowane, aby ułatwić wszystkim dostęp do portu, a także zapewnić pozytywne doświadczenia osobom podróżującym między Maltą a wyspą Gozo”, skomentował Christopher Farrugia z Transport Malta. „Lepsze usługi sieci transportowej między wyspami, charakteryzujące się większą wydajnością oraz większym bezpieczeństwem i komfortem, będą korzystne dla gospodarki całej społeczności”.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

<https://investinginyourfuture.gov.mt/project/public-infrastructure/cirkewwa-ferry-terminal-33947651>

▶ TALLINN, ESTONIE

▶ ENERGIA SŁONECZNA SPOSOBEM
NA SUKCES PRZEDSIĘBIORSTWA
ROZPOCZYNAJĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ

Łączny koszt:
2 143 000 EUR
Wkład UE:
1 500 000 EUR

Elastyczna folia fotowoltaiczna CZTS, którą łączy się z elementami budynku.

Wsparcie w ramach polityki regionalnej pozwoliło austriacko-estońskiemu przedsiębiorstwu rozpoczynającemu działalność, Crystalsol Ltd, rozwinąć w Estonii przełomową technologię paneli słonecznych. To pierwsze przedsiębiorstwo na świecie, które wykorzystuje tanie i ogólnodostępne materiały.

Przedsiębiorstwo Crystalsol, które powstało w 2008 r. jako spin-off Uniwersytetu Technicznego w Tallinie, skorzystało ze wsparcia z EFRR w ramach estońskiego programu operacyjnego „Poprawa środowiska gospodarczego” oraz z pomocy Enterprise Estonia, które wspiera przedsiębiorczość w Estonii.

Projekt „Budowa oszczędnego panelu słonecznego” przyczynił się do rozwoju zupełnie nowego typu elastycznego modułu fotowoltaicznego wykorzystującego półprzewodniki i eliminującego potrzebę zastosowania w produkcji paneli słonecznych kosztownych i rzadkich metali. Koszt nowej technologii jest o 30-50% mniejszy niż przeciętny koszt obecnie oferowanych przez branżę technologii.

Technologia umożliwia umieszczenie paneli słonecznych na różnych elementach budynku, np. na szklanej fasadzie lub na dachu, jeszcze na etapie budowy. Obniża to koszty energii odnawialnej i poprawia bilans energetyczny budynku. Celem technologii jest przekształcenie budynków pochłaniających energię w budynki ją produkujące.

Dzięki środkom finansowania z UE oraz kapitałowi z Finlandii, Norwegii i Austrii przedsiębiorstwo stworzyło 24 miejsca pracy, zawarło umowy z różnymi uniwersytetami

i instytucjami zarówno w Europie, jak i w bardziej odległych krajach, takich jak Singapur. Mimo że technologia, która otrzymała dalsze wsparcie inwestycyjne w wysokości 8 mln EUR, jest wciąż w fazie opracowywania, zawarto już umowę jej sprzedaży na rzecz EDP, portugalskiej grupy przedsiębiorstw z branży energetycznej.

Przedsiębiorstwo Crystalsol zrobiło niewiarygodne postępy od momentu powstania. Jego zyski w 2012 r. wyniosły prawie 1 mln EUR dzięki sprzedaży usług z zakresu badań i rozwoju oraz dzięki własnemu opatentowanemu wynalazkowi – półprzewodnikowi w postaci proszku. Przedsiębiorstwo jest także beneficjentem kolejnej dotacji z EFRR, mającej na celu pomoc w zwiększeniu wydajności półprzewodników.

Rynek paneli słonecznych szybko się rozwija, ponieważ technologia słoneczna staje się jedną z najbardziej obiecujących alternatywnych metod wytwarzania energii, obniżających emisję CO₂ i stymulujących zrównoważony rozwój produkcji energii. Świadczy o tym globalny obrót branży, który w 2012 r. wyniósł 23 mld EUR, oraz fakt, że w ciągu ostatnich dwóch lat roczna zdolność produkcyjna wzrosła o 41%.

Dzięki przełomowej na skalę światową, nowej technologii słonecznej przedsiębiorstwo Crystalsol jest na drodze do osiągnięcia swego celu – zdobycia pozycji lidera na rynku zintegrowanych paneli słonecznych.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
www.crystalsol.com

▶ RYGA, ŁOTWA

▶ NANOTECHNOLOGIA

NA RZECZ ZAAWANSOWANYCH PRZEMYSŁOWYCH METOD POWLEKANIA

Pierwsze centrum powlekania przemysłowego wykorzystującego nanotechnologię otworzyło swe podwoje na Łotwie latem 2012 r. Opatentowana metoda otrzymała wsparcie finansowe UE na rozwój. Oferuje oszczędne i wydajne powłoki, które można wykorzystać w przemyśle motoryzacyjnym, kosmicznym oraz mikrochipowym.

Łotewskie przedsiębiorstwo Naco Technologies opracowało nową metodę wytwarzania nanopowłok, umożliwiającą szybsze, elastyczniejsze i oszczędniejsze nakładanie specjalnych powłok na produkty precyzyjne, wykorzystywane przez różne, technologicznie zaawansowane branże. Wiele z nich potrzebuje powłok wysokiej wydajności, którym można nadać szczególne właściwości fizyczne, takie jak właściwości ochronne, większą wytrzymałość, odporność na działanie substancji chemicznych i wysoką wydajność.

Opatentowana technologia

MŚP z siedzibą w Rydze opracowało zaawansowaną technologię powlekania opartą na próżniowo-plazmowym rozpylaniu magnetronowym o dużej prędkości (HIPMS), które zachodzi w komorze próżniowej. Ta opatentowana metoda wytwarzania nanopowłok pozwala na uzyskanie zaawansowanych powłok wielowarstwowych i nanokompozytów – w zależności od wymagań – o grubości 0,01-150 mikronów, które mogą znacząco przedłużyć żywotność powlekanych części i zwiększyć ich funkcjonalność.

Zalety

Nowa technologia pozwala na dziesięciokrotnie szybsze wytwarzanie powłok niż starsze technologie. Urządzenia są niezwykle energooszczędne i zastępują tradycyjne i szkodliwe dla środowiska chemiczne metody powlekania. Poza wysokiej jakości powlekaniami, szybkością produkcji i ekologicznością, nową metodę charakteryzuje duża elastyczność, umożliwiającą personalizację. Ta sama maszyna do powlekania może zapewnić ogromny wybór rozwiązań technicznych dla wielu gałęzi przemysłu.

W ciągu ostatnich trzech lat powłoki wytworzone w tej technologii wykorzystano w 140 różnych komponentach i zespołach. Poddano je też testom zgodności z normą ISO.

Finansowanie UE

Przedsiębiorstwo Naco Technologies udało się założyć dzięki wsparciu finansowemu *Imprimatur Capital*, pierwszego w kraju inwestora pomagającego przedsiębiorstwom w fazie załączkowej i rozpoczynającym działalność, zajmującym się specjalistycznymi technologiami.

Ten fundusz venture capital pomagający przedsiębiorstwom na wczesnym etapie działalności powstał dzięki inicjatywie JEREMIE, która umożliwia państwu członkowski UE i regionom przesuwanie środków z funduszy strukturalnych i zasobów krajowych do funduszy wspierających rozwój przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, korzystających z rozwojowych i innowacyjnych technologii. Przedsiębiorstwo przyciągnęło dodatkowy kapitał inwestycyjny na zakup i montaż nowych urządzeń. Środki pochodziły z dwóch łotewskich funduszy – technologicznego venture capital *Imprimatur Capital* i *ZGI Capital* – oraz z dotacji z funduszy strukturalnych UE.

Łączny koszt:
591 000 EUR
Wkład UE:
149 000 EUR

„Nasza technologia, dzięki wysokiej wydajności, jakości i różnorodności, stanowi czołową metodę wytwarzania nanopowłok”, zauważył Alexander Parfinovics, dyrektor zarządzający i współzałożyciel Naco Technologies. „Długoterminowym celem naszego innowacyjnego przedsiębiorstwa jest utworzenie na Łotwie centrum doskonałości inżynierii nanotechnologicznej oraz stworzenie rozwojowego, odnoszącego sukcesy, międzynarodowego przedsiębiorstwa skupiającego się na branży produkcyjnej, motoryzacyjnej i kosmicznej”.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
www.nacotechnologies.com/

Łączny koszt:
10 500 000 EUR
Wkład UE:
2 500 000 EUR

▶ LANGWEDOCJA-ROUSSILLON, FRANCJA

▶ REALIS

TWORZENIE NARZĘDZI SPRZYJAJĄCYCH
WZROSTOWI GOSPODARCEMU I TWORZENIU
MIEJSC PRACY W GOSPODARCE SPOŁECZNEJ

W regionie Langwedocja-Roussillon w południowo-zachodniej Francji innowacje społeczne uważane są za kluczowe dla wzrostu gospodarczego na skalę europejską. W październiku 2013 r. zostanie otwarty, finansowany ze środków UE, inkubator przedsiębiorczości REALIS. Jego zadaniem będzie stymulowanie i wspieranie rozwoju przedsiębiorstw społecznych oraz pobudzanie lokalnego zatrudnienia i dobrobytu.

Gospodarka społeczna w regionie zapewnia zatrudnienie ponad 14% lokalnej ludności⁽¹⁾. Postrzegana jest jako inteligentna specjalizacja regionu i stanowi niezbędny czynnik długoterminowego rozwoju gospodarczego.

Od 2005 r. region aktywnie działa na rzecz rozwoju gospodarki społecznej, pracując z lokalnymi przedstawicielami i sieciami, tak aby stworzyć niezbędne narzędzia i infrastrukturę.

Powiązane ze sobą projekty zrzesza REALIS (*Réseau Actif pour l'Innovation Sociale, Aktywna Sieć na rzecz Innowacji Społecznych*), będąca opartą na bliskim partnerstwie ustrukturyzowaną siecią wzajemnie się wspierających organizacji, które zajmują się projektami wspomagającymi tworzenie miejsc pracy, zapewniającymi społeczną integrację i dobrobyt.

Alter'Inclub powstał w celu udzielania wsparcia początkującym innowacyjnym projektom, natomiast *École de l'Entrepreneuriat* pomaga rozwijać umiejętności przedsiębiorców społecznych. Sieć *Coventis* wspomaga rozwój biznesu, a *REPLIC* promuje powtarzalność projektów. Stworzono

także inkubator (*la Pépinière ESS*), aby wspomagać młodych przedsiębiorców działających w obszarze gospodarki społecznej.

Alter'Inclub przeanalizował 130 biznesplanów, z których 45 znajduje się na etapie „inkubacji wstępnej”, a 33 na etapie „inkubacji”. Do tej pory inicjatywa pomogła w założeniu 14 przedsiębiorstw. Przewiduje się, że rocznie będzie powstawać średnio 5-6 nowych przedsiębiorstw, co do czerwca 2013 r. powinno pozwolić na stworzenie nawet 75 nowych miejsc pracy.

W październiku 2013 r. otworzony zostanie inkubator przedsiębiorczości REALIS, który będzie stanowił kluczową strukturę łączącą wszystkie te elementy. Centrum wsparcia, położone w Parc 2000 w Celleneuve niedaleko Montpellier, udostępni biura i obiekty produkcyjne, będzie służyć radą i blisko współpracować z regionalnymi sieciami wsparcia na rzecz biznesu. Średni czas trwania partnerstwa z przedsiębiorstwami społecznymi i udzielania im wsparcia będzie wynosił trzy lata.

„Prezentowane przez REALIS podejście i sieć, którą ta organizacja tworzy, sprawiają, że REALIS jest pierwszym tego typu narzędziem we Francji. REALIS może służyć za wzór do naśladowania dla całej Europy”, uważa Myriam Ludwig, kierownik sektora gospodarki społecznej w regionie Langwedocja-Roussillon. „Pomoże promować wzrost gospodarczy i zatrudnienie w naszym regionie poprzez rozwój odnoszących sukces, zrównoważonych przedsiębiorstw ukierunkowanych na działania społeczne”.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI

http://www.info-entrepriseslr.fr/themes/creer_reprendre/economie_sociale_et_solidaire/realis_un_reseau_innovant_pour_les_porte_par_une_marque

(1) Region Langwedocja-Roussillon zajmuje czwarte miejsce w kraju pod względem gospodarki społecznej. Zatrudnienie w branżach społecznych znalazło ok. 95 000 osób, z czego 75% pracuje w stowarzyszeniach.

EUROPEJSKA WSPÓŁPRACA TERYTORIALNA

▶ WSPÓŁPRACA REGIONÓW NA RZECZ WZROSTU ZATRUDNIENIA Kobiet

Łączny koszt:
2 357 000 EUR
Wkład UE:
1 836 000 EUR

W Europie powstała sieć centrów zasobów, której celem jest rozwijanie umiejętności kobiet i doradztwo gwarantujące zatrudnienie, w szczególności w obszarach, takich jak technologie informacyjno-komunikacyjne czy przedsiębiorczość.

Celem dwuletniego projektu WINNET 8, którego realizacja rozpoczęła się w 2010 r., było wsparcie regionalnego wzrostu gospodarczego poprzez zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy i zmianę relacji między mężczyznami a kobietami, zwłaszcza w branżach zdominowanych przez mężczyzn. Projekt miał także na celu kształtowanie regionalnych, krajowych i unijnych polityk odnoszących się do statusu kobiet na rynku pracy i zagwarantowanie, że takie podejście zostanie uwzględnione w głównych politykach.

Projekt, finansowany w ramach unijnego programu Interreg IVC, czerpał z poprzednich doświadczeń i jednoczył wysiłki na arenie międzynarodowej dzięki udziałowi lokalnych, regionalnych i krajowych przedstawicieli ośmiu państw członkowskich UE: Bułgarii, Finlandii, Grecji, Włoch, Polski, Portugalii, Szwecji i Wielkiej Brytanii.

Centra zasobów dla kobiet

Głównym założeniem projektu było rozpowszechnienie w Europie szwedzkiego modelu centrów zasobów dla kobiet (CZK). Model ten jest narzędziem pozwalającym osiągnąć równouprawnienie w polityce rozwoju regionalnego zarówno na obszarach wiejskich, jak i miejskich. Główną grupą docelową CZK są kobiety, które chcą zrealizować swoje pomysły na biznes, innowacje, zatrudnienie, projekty itp. CZK zapewniają kobietom doradztwo biznesowe, rozwój projektów i finansowanie, a także opiekę mentora i włączenie w sieć wspólnych działań. CZK wspierane są przez europejskie stowarzyszenie WINNET Europe, które od 2006 r. działa na rzecz udziału kobiet w rozwoju regionalnym. Centrum doskonałości Winnet powstało w Szwecji w 2011 r. w celu analizowania doświadczeń i ich rozpowszechniania w całej Europie.

Decydenci

Decydenci i urzędnicy służby cywilnej stanowią ważną grupę docelową działań CZK. Aby pomóc w uwzględnieniu kwestii związanych z płcią w opracowywanych politykach, na szczeblu lokalnym powstały regionalne grupy skupiające wielu przedstawicieli. Są one forum współpracy instytucji zarządzających, lokalnych i regionalnych władz, przedsiębiorstw, instytutów badań, CZK, organizacji pozarządowych itp. Grupy przyczyniły się do opracowania dziewięciu regionalnych planów działań w przedmiotowych państwach członkowskich.

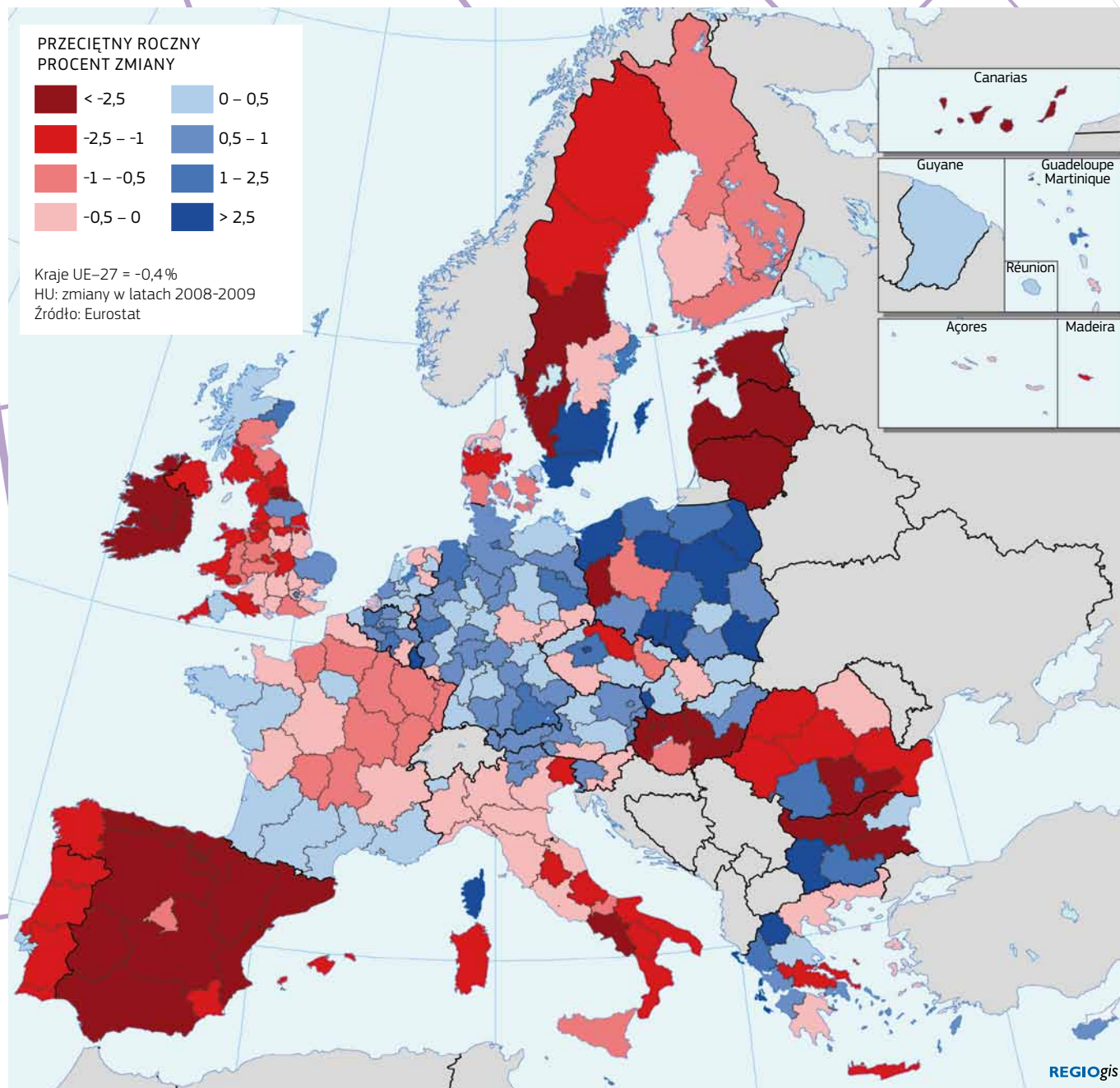
Wymiana najlepszych praktyk

Wydany został przewodnik „Women Resource Centres, Innovation & Practices for Smart, Inclusive and Sustainable Growth” („Centra zasobów dla kobiet: innowacje i praktyki na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”), w którym zawarto szereg wybranych przykładów dobrych praktyk z państw członkowskich. Powstały także inne publikacje na temat dobrych praktyk. Wydano także książkę zawierającą zalecenia dotyczące polityki „Innovation & Policies, for Smart, Inclusive and Sustainable Growth” („Innowacje i polityki na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”), która została rozpowszechniona na szczeblu regionalnym, krajowym i europejskim.

„Doświadczenie Szwecji w zwiększaniu szans zatrudnienia kobiet jest niezwykle cenne dla innych krajów w Europie”, uważa Carin Nises z gminy Älvdalen (główny partner). „Projekt WINNET 8 wnosi cenny wkład w priorytety polityki spójności na lata 2014-2020, zakładające zwiększenie równouprawnienia na rynku pracy”.

▶ WIĘCEJ INFORMACJI
www.winnnet8.eu

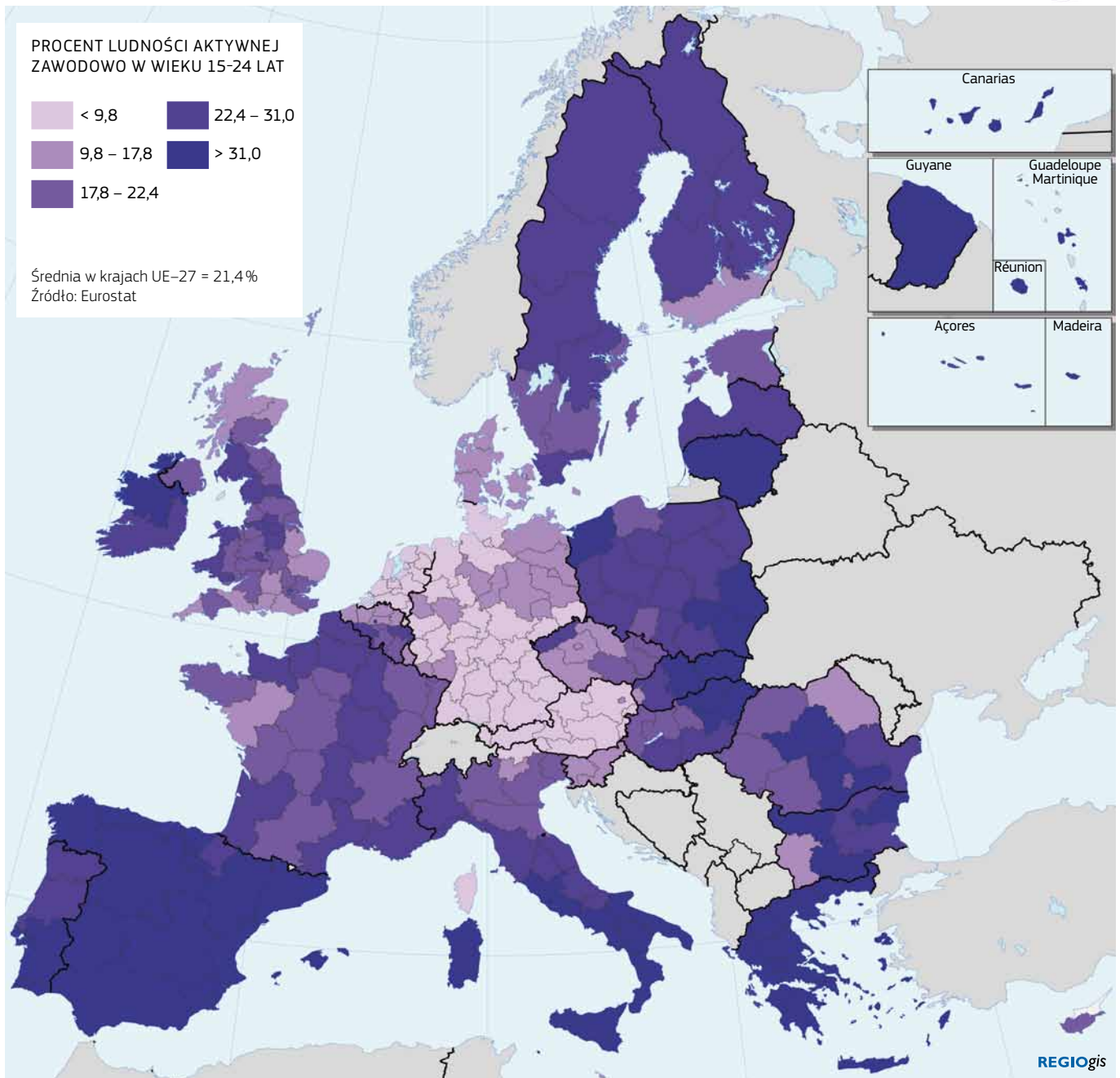
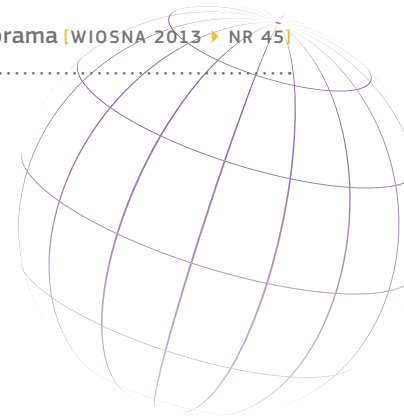
▶ CAŁKOWITY WZROST ZATRUDNIENIA W LATACH 2007-2009

W latach 2007-2009 w ponad połowie regionów UE zatrudnienie spadło. Wyjątkowo duży spadek zatrudnienia, na poziomie -6% – -3% rocznie, odnotowano w Hiszpanii, Irlandii i w krajach bałtyckich. W Grecji w 2009 r. zatrudnienie zmniejszyło się tylko w czterech z dwunastu regionów, ale od tego czasu

rośnie liczba zwolnień. Również w Bułgarii zwolnienia przyspieszyły po 2009 r. Z drugiej strony dwadzieścia regionów odczuło co najmniej 2% wzrost zatrudnienia. Większość regionów w Polsce, Niemczech, Austrii, Belgii i Holandii w tym okresie doświadczyło wzrostu zatrudnienia.

► BEZROBOCIE OSÓB MŁODYCH W 2011 R.

W 2011 r. bezrobocie osób młodych osiągnęło poziom krytyczny. W co czwartym regionie wynosiło od 30 do 65%. Wysokie bezrobocie osób młodych dało się odczuć w większości regionów Portugalii, Hiszpanii, południowych Włoch i Grecji, a także w niektórych regionach Polski, Słowacji i Węgier. Tylko w Holandii, Niemczech i Austrii wskaźnik

bezrobocia osób młodych w prawie wszystkich regionach był niższy niż 10%. W Austrii, Belgii, Niemczech i Wielkiej Brytanii w regionach, w których znajdują się stolicy tych państw, odnotowano jeden z najwyższych wskaźników bezrobocia osób młodych, a w Czechach, Rumunii, Bułgarii, na Słowacji i na Węgrzech – jeden z najniższych.

▶ PRZEGLĄD WNIOSKÓW I ZALECEŃ PŁYNĄCYCH Z OCENY INICJATYWY JASPERS

Właśnie opublikowano wnioski i zalecenia płynące z oceny Wspólnej Inicjatywy Wsparcia Projektów w Regionach Europejskich – znanej jako JASPERS – zleconej przez DG ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej ⁽¹⁾. Firma AECOM (Irlandia) dokonała oceny inicjatywy w 2012 r. W tym celu wykorzystwała kombinację takich narzędzi jak: baza danych, analiza przykładów i wewnątrz krajowe warsztaty i wywiady z personelem w państwach członkowskich oraz z pracownikami DG Komisji Europejskiej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej i JASPERS. Ocena objęła 6 lat działalności JASPERS od momentu powstania tej inicjatywy w 2011 r.

Program JASPERS powstał po to, aby poprawić możliwości krajów beneficjentów w zakresie wykorzystania środków finansowania z UE ⁽²⁾. Ponieważ instrument ten zapewniał pomoc techniczną mającą na celu zwiększenie liczby szeroko zakrojonych projektów i poprawę ich jakości, spodziewano się, że zainteresowane regiony i cała Unia Europejska odniosą duże korzyści. W momencie wstąpienia do UE nowym państwom członkowskim brakowało doświadczenia w realizacji bardzo dużych projektów inwestycyjnych. Ponadto wzrosła też kwota środków na szeroko zakrojone projekty infrastrukturalne oraz zwiększył się zakres projektów, które mogły otrzymać wsparcie w ramach Funduszu Spójności.

Inicjatywa JASPERS opiera się na partnerstwie zawartym pomiędzy Komisją Europejską, Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju

oraz KfW Bankengruppe. Centra regionalne JASPERS znajdują się w Luksemburgu, Wiedniu, Bukareszcie, Sofii i Warszawie. Wsparcie JASPERS przeznaczone jest dla projektów z sektorów, takich jak: porty, lotniska, koleje, drogi, infrastruktura i usługi miejskie, energia, odpady stałe, zaopatrzenie w wodę, ścieki i gospodarka oparta na wiedzy.

Celem oceny było określenie wpływu JASPERS na jakość i terminowość przygotowania, przedłożenia, zatwierdzenia i realizacji szeroko zakrojonych projektów w krajach, które wstąpiły do Unii Europejskiej w roku 2004 i 2007 ⁽³⁾.

Główne wnioski płynące z oceny

▶1. Dowody pokazują, że inicjatywa JASPERS była dla państw członkowskich wielką pomocą przy opracowywaniu projektów i w momencie składania wniosków o finansowanie i w dalszym ciągu istnieje duże zapotrzebowanie na jej usługi. Dane statystyczne jasno dowodzą, że wsparcie JASPERS znacząco skraca czas trwania procesu zatwierdzenia projektów przez Komisję, a także czas, który państwa członkowskie poświęcają na opracowanie projektów.

▶2. Największa możliwość poprawy jakości projektu jest wtedy, gdy na strategicznym etapie zaangażowana jest inicjatywa JASPERS i gdy wspiera ona państwa członkowskie w rozwoju umiejętności planowania projektu.

Główne zalecenia zawarte w ocenie

▶1. Strategiczne podejście

Rozwój umiejętności państw członkowskich w zakresie planowania projektu powinien być jasno sprecyzowanym celem inicjatywy JASPERS. Proponuje się tworzenie trzyletnich planów działań, uzgodnionych przez JASPERS i każde państwo członkowskie. Plany działań byłyby dopasowane do potrzeb każdego państwa członkowskiego i uwzględniałyby ich mocne strony.

(1) Ocena, zakres zadań, sprawozdanie końcowe i dokumenty pomocnicze można znaleźć na stronie Inforegio tutaj:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/jaspers_evaluation/final_report_131212.pdf

(2) W skład 12 krajów UE – państw członkowskich beneficjentów inicjatywy JASPERS – wchodzi: Bułgaria, Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Rumunia, Słowacja, Słowenia i Węgry.

(3) Szeroko zakrojony projekt to projekt, którego koszt przekracza 50 mln EUR. Inicjatywa JASPERS posiłkuje się powyższą definicją w przypadku projektów infrastrukturalnych. Natomiast w przypadku ochrony środowiska za szeroko zakrojone projekty JASPERS uznaje projekty, których koszt wynosi co najmniej 25 mln EUR.

Centrum Nauki Kopernik w Warszawie w Polsce skorzystało z pomocy JASPERS. Centrum zostało otworzone w listopadzie 2010 r.

▶2. Wpływ na etap opracowywania projektu

Inicjatywa JASPERS powinna zaangażować się w projekt na najwcześniejszym możliwym etapie jego opracowywania, udzielając porad technicznych lub służąc radą specjalistów już na samym początku planowania projektu. JASPERS mogłoby przykładowo wydawać zalecenia, aby nie kontynuować projektów, które nie są priorytetowe lub które mają zasadnicze wady. Jednym z efektywnych sposobów wykorzystania zasobów JASPERS mogłoby być stałe doradztwo w odniesieniu do zakresu zadań studiów wykonalności projektu i do oceny tych studiów przed ich zakończeniem.

▶3. Bardziej sformalizowane ustalenia dotyczące działań

Ustalenia w zakresie działań pomiędzy JASPERS, Komisją a państwami członkowskimi powinny być bardziej sformalizowane. Powinny jasno określać rolę i obowiązki Komisji, państw członkowskich i JASPERS.

▶4. Opracowywanie strategii sektorowych

Inicjatywa JASPERS powinna stale służyć radą państwom członkowskim w odniesieniu do opracowywania strategii sektorowych. Udział JASPERS miałby charakter doradczy, a JASPERS angażowałby się na zaproszenie państw członkowskich.

▶5. Rozwijanie umiejętności państw członkowskich w zakresie zagadnień technicznych i planowania projektu

Niezbędne jest bardziej strategiczne podejście w celu rozwinięcia umiejętności państw członkowskich dotyczących wyboru i rozwijania wysokiej jakości projektów. Na podstawie analizy umiejętności planowania projektu poszczególnych państw członkowskich inicjatywa JASPERS mogłaby skupić się na konkretnych działaniach, które miałyby największy wpływ na planowanie projektu i jego jakość.

▶6. Lepsza wymiana wiedzy zdobytej w trakcie realizacji zadań przez JASPERS

Ocena dowodzi znaczenia poprawy wymiany wiedzy i potwierdza, że usprawnienia w tym zakresie są konieczne. Inicjatywa JASPERS powinna stworzyć system zwracający uwagę na problemy techniczne, którymi się zajmowała i które rozwiązała podczas pracy nad poszczególnymi projektami, a które mogłyby mieć bardziej ogólne znaczenie. Niezbędne jest też zaangażowanie państw członkowskich. Państwa członkowskie mogłyby na przykład rozważyć, jakie istnieją struktury i jakie należy podjąć działania, aby wymiana wiedzy była bardziej efektywna.

▶WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_pl.cfm

PROGRAM

24-25 KWIETNIA 2013 R.

_Warszawa (PL)

Konferencja RURBAN –
Zrównoważone partnerstwo
miejsko-wiejskie

21 WRZEŚNIA 2013 R.

_Ogólnoeuropejski

European Cooperation Day

**7-10 PAŹDZIERNIKA
2013 R.**

_Bruksela (BE)

OPEN DAYS 2013

**28-29 PAŹDZIERNIKA
2013 R.**

_Bukareszt (RO)

II Doroczne Forum Strategii
UE dla regionu Dunaju

9-10 GRUDNIA 2013 R.

_Bruksela (BE)

Konferencja pt.
„Telling the story”
(„Opowiem Ci historię”)

Więcej informacji o tych wydarzeniach znajduje się w części
Wydarzenia strony internetowej Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/
agenda/index_pl.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_pl.cfm)

Jesteśmy zainteresowani otrzymywaniem informacji o osiągnięciach polityki spójności w Państwa regionie, przedstawiających wyniki tej polityki i zapewnianych przez nią wymiernych korzyściach dla obywateli. Chętnie też poznamy Państwa opinie na temat przygotowań do następnego okresu programowania.

Wybrane wypowiedzi zostaną zaprezentowane w następnej edycji magazynu „Panorama”. Prosimy o przesyłanie tekstów (liczących maksymalnie 1 500 znaków ze spacjami) na adres:

regio-panorama@ec.europa.eu

WYRAŹ SWOJĄ OPINIĘ

■ Urząd Publikacji

Komisja Europejska,
Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej
Komunikacja – Anna-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_pl.cfm

